education solution

ETT MAGASIN OM LÄRMILJÖER FRÅN KINNARPS

MINSKA DISTRAKTIONER
En trygg hjärna är en smart hjärna.

NEXT® EDUCATION
Behovsanalysen visar vägen till hållbara lärmiljöer.

MALIN VALSÖ
Psykologen och elevhälsokonsulten om att skala ner och bona om.

Kinnarps

Vi finns med hela
och öppnar upp
tankar om hur de
kan utformas och
ett optimerat lära

a vägen, stöttar
för nya idéer och
en fysiska miljön
h användas för
nde.

HENRIK AXELL, HEAD OF WORKPLACE STRATEGY, KINNARPS, SID 51

Hållbara lärmiljöer för trygghet och fokus

FOTO: JESPER GEORGSSON

Den fysiska miljön i skolan påverkar elevers resultat! Genomtänkta lärmiljöer främjar lusten att lära och gör att elever känner sig trygga och inkluderade. Utformningen har stor betydelse för att elever ska nå sin fulla potential och påverkar personalens arbetsmiljö.

Aktuell forskning ger stöd åt det som många förmodligen alltid vetat, att den fysiska miljön påverkar välmående, trygghet och möjligheten till lärande. I grund och botten handlar det om hjärnans kemi. Idag vet vi att mycket som vi tidigare trott om människans förmåga att multitaska är en myt. Sanningen är att våra hjärnor, speciellt unga hjärnor som ska lagra ny kunskap, bara kan koncentrera sig på en sak i taget. Att minska negativa distraktioner i skolan är därför avgörande för att elever ska ges möjlighet att fokusera på inlärning. Den fysiska miljön är en av tre viktiga pusselbitar som tillsammans med den pedagogiska och sociala miljön måste samspela. Utan en välplanerad fysisk miljö når man inte hela vägen fram. Vår erfarenhet visar att en nyckel till en framgångsrik lärmiljö är att se och prioritera den fysiska miljöns betydelse från start. Därför har vi utvecklat lärmiljöanalysen Next Education®. Den erbjuder vägledning och verktyg för att samla in värdefull kunskap och data inför utformningen av lärmiljöer. Varje lärmiljö är unik och det finns ingen mall som passar alla. Tillsammans ser vi till att det blir rätt från början.

I det här magasinet delar vi med oss av kunskap och insikter om hur lärmiljöer påverkar elever och personals vardag. Du kommer att få se kundprojekt, läsa om aktuella ämnen och möta experter inom olika områden. Du kommer att få uppleva hur vi tillsammans kan skapa hållbara lärmiljöer för trygghet, fokus, glädje och ett optimerat lärande.

Trevlig läsning!

JONAS LARSSON
SEGMENTSANSVARIG SKOLA, KINNARPS

solution education ÄR ETT MAGASIN OM LÄRMILJÖER FRÅN KINNARPS **CHEFREDAKTÖR** Johanna Walden **CREATIVE DIRECTOR** Elin af Klintberg **ART DIRECTOR** Jessica Ericsson **PRODUKTION** Klintberg Niléhn Media AB **FOTOGRAFER** Jesper Georgsson, Mattias Hamrén, Daniel Hundven-Clements, Karl Nordlund, Nils Odier, Alexis Paoli, Stine Østby **SKRIBENTER** Anna Björk, David Björklund, Fia Fjelde, Salka Hallström, Therese Hulberg, Elin af Klintberg, Johanna Walden **ILLUSTRATION** Maja Norrby **OMSLAGSFOTO** Nils Odier **KORREKTUR** Catrin Hellmark **REPRO** Lena Hoxter **POSTADRESS** Kinnarps AB, 521 88 Kinnarp **TELEFON** 0515-38 000 **WEBB** kinnarps.se

Kinnarps Group består av flera varumärken som kompletterar varandra:
Kinnarps MATERIA NC skandiform drabert MARTINSTOLL

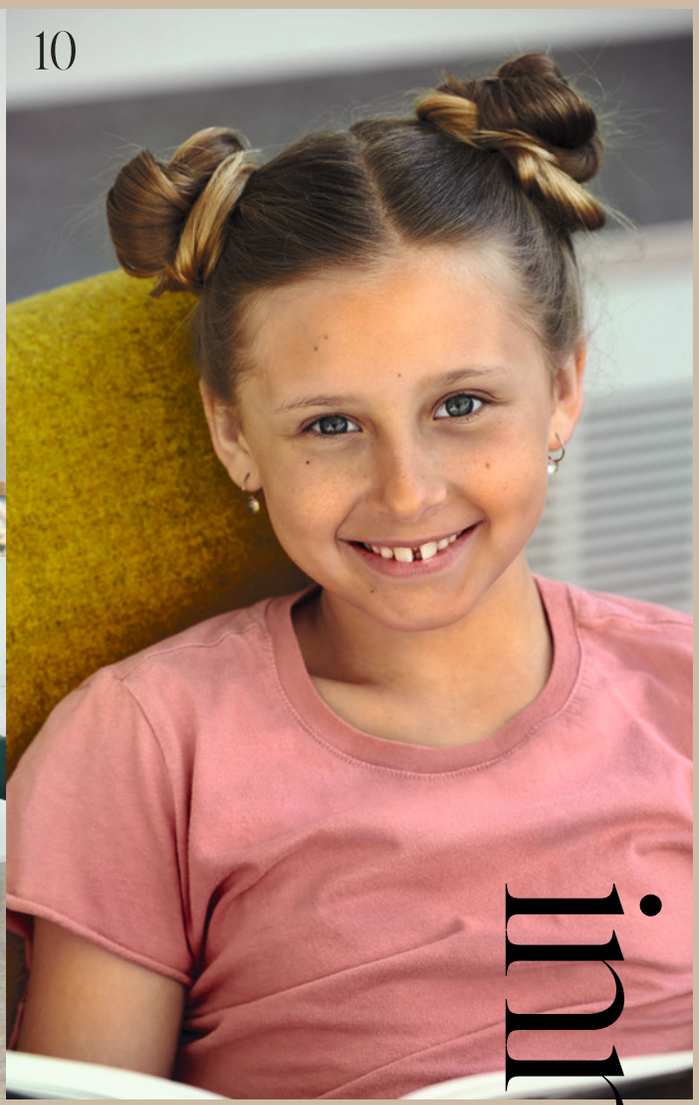

innehåll

06 **FOKUS**
Inkluderande design, materialval, forskning och nyheter. Aktuella ämnen från Kinnarps värld.

10 **MINIMERA DISTRAKTIONER**
Vår hjärna presterar allra bäst när lärmiljöerna är lugna och trygga.

12 **DET VIKTIGA FÖRARBETET**
Ett gediget förarbete där alla fick vara med i processen gjorde Rosenbergsskolan till en hållbar hit.

16 **NYFIKEN PÅ MALIN VALSÖ**
Psykologen som vill optimera skolmiljöer för trygghet, arbetsro och lärande.

18 **HJÄRNHÄLSA**
Hjärnan behöver mycket omsorg, särskilt under uppväxtåren.

20 **NYFIKEN PÅ PETER LIPPMAN**
Vi tittar närmare på arkitekten och forskaren Peter Lippmans senaste studier om hur skolans arkitektur kan bidra till trygghet och optimerat lärande.

22 **HÄLSOSAM RÖRELSE**
Designlösningar som uppmuntrar till hälsosam rörelse i lärmiljöer.

24 **HÅLLBARHET FÖR GENERATIONER**
Vi gör ett återbesök på Sjölunda skola och ser vad som hänt sedan invigningen 2017.

28 **FLEXIBELT!**
Det bästa klassrummet går att anpassa till en mängd olika lärsituationer.

32 **BIOFILISK DESIGN**
Gör rum för naturliga inslag som solljus och grönska.

34 **NYFIKEN PÅ SVEN BÖLTE**
Autismforskaren berättar vad som är viktigt att tänka på när man NPF-anpassar lärmiljöer.

36 **LÄRA FÖR LIVET**
I den nya Voldsløkka-skolan står lärande och gemenskap i centrum.

40 **CIRKULÄRT = HÅLLBART?**
Johanna Ljunggren, hållbarhetschef på Kinnarps, reder ut hur cirkulär ekonomi kan användas för en mer hållbar framtid.

42 **BAKOM KULISSERNA**
Följ med till Kinnarps testlaboratorium!

46 **ETT VINNANDE KONCEPT**
På Amerikanska Gymnasiet ligger fokus på att förbereda studenterna på livet efter utbildningen.

50 **NEXT EDUCATION®**
Kinnarps lärmiljöanalys guidar till rätt inredningslösning.

fokus

DE SENASTE NYHETERNA OCH TENDENSERNA I KINNARPS VÄRLD.

KINNARPS COLOUR STUDIO

KCS är Kinnarps materialsortiment med fokus på hållbarhet, kvalitet och harmoni. Det erbjuder attraktiva material som är noga testade för att passa och hålla för olika typer av miljöer. Målet är att erbjuda ett sortiment som gör det enkelt att hitta det uttryck och den funktionalitet man söker. Trä, metall, plast och textil som är enkla att matcha med varandra.

FOTO: JESPER GEORGSSON

Rätt material & färg på rätt plats!

FOTO: NILS ODIER

Färger och material har inte bara en estetisk betydelse. De bidrar båda till ökat välbefinnande och studiero.

I dag vet vi att vår färguppfattning sitter i det limbiska systemet, den del av hjärnan som hanterar saker som affekt och undermedvetna tankar. Det tyder på att vår upplevelse av färg är starkt kopplad till vår förmåga att bearbeta känslor, lära oss nya saker och öka vår motivation. Därför är det viktigt att tänka på vilka aktiviteter som ska utföras i en miljö så att man väljer rätt färg för att uppmuntra dessa.

Mycket tyder på att färger som ligger nära naturens egen färgskala, såsom gröna och jordiga nyanser, har en särskild effekt på människans förmåga till återhämtning. Därför passar dessa färger i de flesta arbetsmiljöer. Jordnära och dämpade kulörer som går ton i ton skapar en lugn känsla och är dessutom enkla att kombinera med varandra samtidigt som det enhetliga och harmoniska intrycket består. Olika zoner i skolan kan förtydligas genom färg och kontrast för att underlätta navigering och skapa trygghet.

Taktila material som till exempel trä och textilier med struktur får människor att återknyta till naturen, vilket har positiva effekter på välmåendet. Massivt trä och faner är till exempel varmare vid beröring än konstgjorda material som plast och laminat. Däremot är laminat mer slittåligt vilket gör att det är att föredra på ytor med extra högt slitage som till exempel bordsytor. Välj med fördel även melerade bordsytor som är mer förlåtande mot smuts.

Det handlar med andra ord om att balansera känsla och uttryck med funktion och hållfasthet samt att välja rätt material på rätt plats. För klädda möbler är det viktigt att välja ett slittåligt och avtorkningsbart/tvättbart tyg med minst 50 000 martindale. Välj smutståliga tyger som har flerfärgade trådar och hellre dovare nyanser än ljusa. Undvik ulltyger till förmån för syntetiska tyger som är allergivänliga, ofta har hög brandsäkerhet, ljustålighet och är generellt mycket slittåliga.

5x tips

Material- och färgval i lärmiljöer.

1

Minimera visuella distraktioner genom att undvika mönster, starka färger och för många olika färger i samma rum.

2

Arbeta med kontraster för att påverka beteenden. En matta i avvikande färg kan till exempel skapa en inbjudande zon.

3

Planera medvetet kring vilka material och kulörer som lämpar sig bäst i vilka ytor. Tänk till exempel på att ljusa nyanser är mer smutskänsliga än mörka.

4

Välj naturliga, taktila material och former som anknyter till naturen. Det har en positiv inverkan på oss människor.

5

Färgsätt enstaka, mindre detaljer i inredningen, till exempel handtag på en förvaring, i stället för stora ytor. Det gör inredningen mer hållbar över tid och minimerar synintryck.

SE MER FRÅN ESTRID ERICSSON-SKOLAN:

Svenskt Tenn möter lärmiljöer

Ikonen Estrid Ericson, grundare av Svenskt Tenn, hade sina rötter i Hjo. Det var också anledningen till att hon användes som inspiration, såväl arkitektoniskt som i material och inredning, till stadens nya skola (som sedan kom att bära hennes namn). Kinnarps kom in tidigt i processen och började arbeta med en projektgrupp bestående av bland annat skolledare, skolutvecklare och pedagogisk personal för att fånga upp deras synpunkter och idéer. Steget från Estrid Ericsons revolutionerande idéer om inredning till dagens krav på lärmiljöer är kortare än man kan tro. I grund och botten handlar det om att satsa på kvalitet, kreativitet, individualitet, funktionalitet – och skönhet.

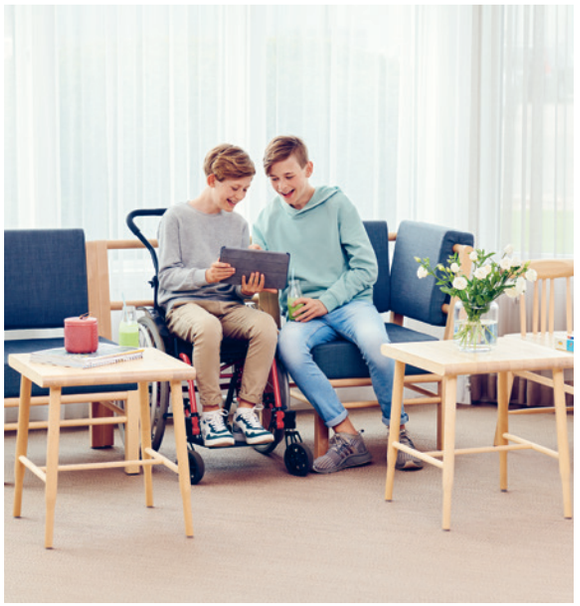

INKLUDERANDE DESIGN

När Ella Westlund genomförde sitt examensarbete på Beckmans designskola förenade hon två av sina passioner i livet: formgivning och arbete med människor med funktionsvariationer.

– Jag har vuxit upp med en lillasyster som har Downs syndrom så den världen har alltid varit en naturlig del av mitt liv. Många barn med funktionsvariationer sitter i rullstol, och i umgängesrummet där man möter andra föräldrar och barn har det inte riktigt funnits plats för dem. Ur det identifierade behovet växte sittmöbeln *Be a part of* fram, som lämnar utrymme för rullstolen mellan två sittplatser.

”För det ska du veta, du har inte samma hjärna i kväll när du går och lägger dig som du hade i morse när du gick upp!”

Orden kommer från hjärnforskaren Rolf Ekman och beskriver hur hjärnan utvecklas och lär sig nya saker varje dag. Så därför är det extra viktigt att skapa miljöer som stöttar hjärnan.

3x rörelse

Skolmöbler som bidrar till positiv rörelse.

Justerbar stol som följer elevens rörelser *Xact*.

Höj- och sänkbart elevbord *Elevate*.

Omfamnande stol med flex i ryggen *Xpect*.

”SITT STILL I KLASSRUMMET”…

… är inte längre något att sträva efter. Tvärtom. Skolmöbler som uppmuntrar till små rörelser är avgörande för elevers utveckling och lärande. Enligt en rapport från Nordiska ministerrådet är 68 procent av svenska skolbarn fysiskt inaktiva. Det vill Kinnarps ändra på.

DET BÖRJAR I KLASSRUMMET

Väldesignade lärmiljöer gör stor skillnad.

Hur viktig är den fysiska lärmiljön för barns kunskapsutveckling? Den brittiska forskningsrapporten Clever Classrooms visar att väldesignade klassrum kan göra stor skillnad.

– Vi kunde slå fast att 16 procent av elevers inlärning beror på den fysiska lärmiljön. Det var en stor upptäckt, inte minst eftersom betydelsen av den fysiska lärmiljön inte hade studerats på det här sättet tidigare, säger Peter Barrett, professor vid universitetet i Salford och en av forskarna som ledde studien.

– Den andra stora upptäckten var att saker som är svåra att mäta, som individualisering och stimulansnivå, också har avgörande betydelse.

Rapporten visade också att utformningen av just klassrummen spelade större roll för elevernas prestationer än andra faktorer – som skolans storlek, skolgården och liknande.

Clever Classrooms bygger på forskningsprojektet HEAD som genomfördes på 27 grundskolor i Storbritannien under åren 2012–2015.

Testa Kinnarps klassrum

På Kinnarps showroom i Stockholm samt huvudkontor i Kinnarp hittar du 60 kvadratmeter stora testklassrum. Här erbjuds möjligheten att hålla lektioner tillsammans med elever och kollegor för att testa olika inredningslösningar. Experimentera och upptäck hur det fysiska rummet kan utformas och förändras för att passa olika lärsituationer och behov.

+250

Visste du att du kan hitta Kinnarps på över 250 platser runt om i världen? Besök ditt närmsta showroom i dag!

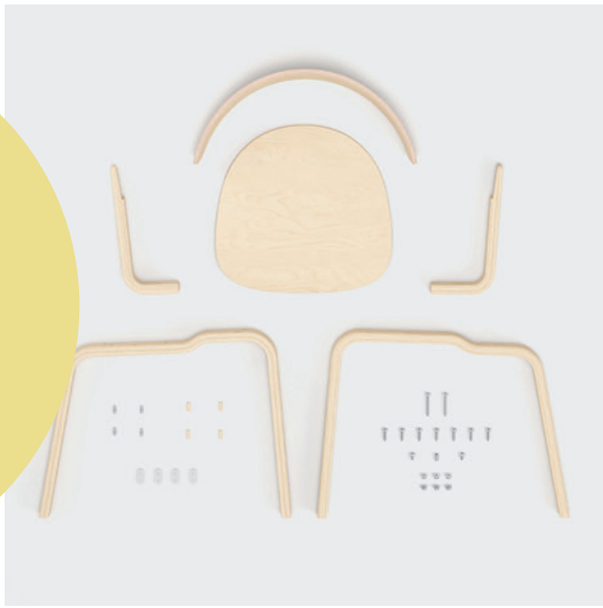

Ta i trä

Medvetenheten kring miljövänlig inredning har ökat betydligt de senare åren. Människor är mer benägna att göra medvetna val när det kommer till möbler i sina arbetsmiljöer. Den ska vara fri från skadliga kemikalier och göra låga klimatavtryck. Hållbart trä är en högst aktuell frågeställning. Lexie är en av många produkter från Kinnarps gjord av förnybart FSC®-märkt trä som garanterar ansvarsfullt skogsbruk med hänsyn till både människor och miljö. Konstruktionen bygger på ett fåtal komponenter som går att separera och återvinna vilket gör Lexie cirkulär och långsiktigt hållbar – både miljömässigt och ekonomiskt.

En trygg hjärna är en smart hjärna

Hjärnan är en fantastisk processor – men den kan bara ta in en sak i taget. Därför bör lärmiljöer för barn och unga innehålla så lite negativa distraktioner som möjligt.

TEXT: JOHANNA WALDEN FOTO: NILS ODIER

Flexibla skärmen *Vibe* på hjul gör det enkelt att skapa miljöer för studiero. Den bidrar både till bättre ljudmiljö samt minskar visuella intryck.

FOTO: MATTIAS HAMREN

Inlärning handlar om trygghet och fokus. För att ta till sig kunskap måste hjärnan kunna fokusera utan att störas av distraktioner.

Våra hjärnor, speciellt unga sådana, kan bara ta in en sak i taget. Att människan skulle kunna ”multitaska” är nämligen en myt. I själva verket tappar vi fokus när hjärnan tvingas växla mellan olika aktiviteter, något som inte sällan beror på just negativa distraktioner.

För att vår hjärna ska fungera optimalt behöver vi också känna oss trygga. Annars hamnar vi i flyktbeteende och får svårt att koncentrera oss. För att ta till sig kunskap måste hjärnan kunna fokusera på den aktuella uppgiften – en osäker hjärna kan alltså i sig vara en negativ distraktion.

I skolan kan distraktionerna komma från många håll. Det kan vara allt från starka färger till distraherande mönster, surrande fläktar, dålig luftkvalitet, röriga bokhyllor, störande ljud, otillräcklig belysning, flimrande ljus eller helt enkelt obekväma möbler. Intryck i elevens siktlinje, framför allt i klassrum, är extra viktiga att tänka på i sammanhanget.

Gardiner eller skärmar kan hjälpa till att minska distraktioner. Det kan röra sig om väggar fulla med alster där man vill dölja intryck för stunden, eller fönsterpartier som vetter mot utomhusmiljöer med mycket rörelse. Ett bra alternativ när det gäller fönster är att frosta av en del av rutan, man minskar distraktioner men låter samtidigt det viktiga dagsljuset komma in.

Med hjälp av noggrant planerade inredningslösningar kan vi minimera distraktioner, ge fri sikt och skapa trygga hörn. På så sätt blir lärmiljöerna lugnare, tryggare – och maximerade för inlärning. ✱

”Multitasking är en myt. Våra hjärnor är inte gjorda för att göra fler saker samtidigt.”

Ulrika Ahlqvist och Linda Bellvik från Hjärnberikad har under många år samarbetat med landets ledande hjärnforskare för att tydliggöra och förklara hjärnans kemi.

10 tips

Minimera distraktioner

1

Stängd eller delvis stängd förvaring minimerar visuella intryck och ger en lugnare känsla.

2

Mjukstängande lådor och luckor minskar uppkomsten av ljud.

3

Gardiner längs väggar gör det enkelt att dölja saker som inte har med den aktuella lektionen att göra.

4

Frostad film på delar av fönsterrutor minskar visuella intryck från störande rörelser utanför.

5

Golvskärmar, förvaringslösningar och mjuka möbler med hög rygg skapar rum-i-rummet och trygga hörn.

6

Undvik mönster, starka färger och för många olika färger i samma rum.

7

Markera hemvister och zoner med hjälp av färg för att bidra till trygghet och navigering.

8

Matta på matta ger en god ljudmiljö och markerar även tydligt en zon som bjuder in till att slå sig ned.

9

Ljudabsorbenter i olika utföranden samt alla former av stoppade möbler bidrar till en bättre ljudmiljö.

10

Hjul på stolar, bord, förvaring och golvskärmar ger tystare förflyttning.

Det viktiga förarbetet

Fokus på flexibilitet, välkomnande miljö, god akustik och hållbarhet. Förarbetet var gediget när Rosenbergsskolan i Tidaholms kommun skulle byggas.

TEXT: DAVID BJÖRKLUND FOTO: MATTIAS HAMREN

När Tidaholms kommun behövde bygga en ny skola fanns den pedagogiska idén med redan från planeringsstadiet. Grundlig kartläggning av behov och arbetssätt samt involvering av personal och elever har resulterat i en lärmiljö som stödjer skolans vision att vara välkomnande, flexibel och hållbar. Rosenbergsskolan ska vara en plats där man utvecklar kunskap för livet – med elevernas bästa i fokus.

– När man ska investera i en ny skola måste man börja med att fråga sig vad man vill med lärmiljön och varför man ska göra en förändring. Ju tidigare man har ett helhetsperspektiv på allt från arkitektur till inredning, desto bättre. Det finns inga genvägar till att skapa miljöer som ger trygghet, studiero och lärande, så processen måste få ta tid, säger Ulrika Eskilsson, rektor vid Rosenbergsskolan.

Kinnarps fick tidigt chansen att presentera sin lärmiljöanalys Next Education®. Därefter följde ett tätt samarbete med ledning, projektgrupp, personal och elever. Genom en rad föreläsningar, studier, workshops och webbenkäter engagerades alla parter.

Resultatet är en lärmiljö som stödjer skolans vision. I dag genomsyras skolan av flexibla inredningslösningar, med en variation av möbler som kan kombineras och justeras på olika sätt. Valet av kulörer i dova nyanser som går ton i ton gör det lätt att kombinera möbler utan att det upplevs rörigt.

”Det finns inga genvägar till att skapa miljöer som ger trygghet, studiero och lärande, så processen måste få ta tid.”

Alla klassrum har en variation av storlekar och former på bordet *Origo* för att enkelt kunna möbleras i olika kombinationer. Den ergonomiska elevstolen *Xpect* har en inbyggd naturlig rörelse i ryggen samt reglerbart sittdjup och fotstöd. Den går enkelt att hänga upp på bordet för att underlätta för städ samt går att stapla för yteffektivitet.

SAMTLIGA KLASSRUM HAR varierad möblering, funktionell förvaring samt anslutande grupprum. De mjuka, stoppade möblerna och de ljudabsorberande skärmarna bidrar till god ljudmiljö och ombonad atmosfär. Alla korridorer och torg är smart möblerade för att fungera som studieytor, och för att stötta informellt lärande. I biblioteket har trygga hörn skapats och i fritidslokalerna har man zoner för olika aktiviteter. I skolans särskilda undervisningsgrupp i årskurserna 1–3 är inredningen planerad för att möta varje elevs behov. Förvaring och skärmar på hjul gör det enkelt att dela av platserna så att alla får sitt eget trygga utrymme.

Ytterligare en detalj för trygghet är att toaletterna har försetts med säsongsbetonade ljud, till exempel fågelkvitter.

– För oss var kontakten med Kinnarps avgörande. De hjälpte oss att kartlägga och analysera behoven, involvera personalen, genomföra studiebesök och workshops samt formulera vision och mål. Våra medarbetare har fått möjlighet att vara med och påverka inredningen, de har också inspirerats, påverkats och fått kunskap och nya tankar från Kinnarps. Det har varit en kunskaps- och förändringsresa för oss alla, säger Ulrika Eskilsson.

EN AV FRAMGÅNGSFAKTORERNA enligt Anders Larsson, lärmiljöstrateg på Kinnarps, var att det gavs tid och möjlighet för diskussioner och dialog. På det sättet har man kunnat skapa hållbara inredningslösningar för olika lärsituationer som stödjer både elever och lärare – och som utnyttjar skolans kvadratmetrar på ett effektivt sätt.

– Genom att vi kom in tidigt i processen fanns det tid att kartlägga behov, diskutera och reflektera kring utmaningar och möjligheter med projektet, identifiera vad som fungerade bra och mindre bra i de befintliga lärmiljöerna och samla värdefull kunskap, säger han.

Under förändringsresans gång förstod projektgruppen vikten av att planera för hur de nya lärmiljöerna skulle introduceras för personalen och eleverna. Inspirerade av andra projekt som Kinnarps genomfört skapade Rosenbergsskolan därför en så kallad playbook, en bok som beskriver skolans vision och riktlinjer för personalen. Boken delades ut till all personal inför starten av den nya skolan.

– Det skapar tydlighet, trygghet, kraft och energi att vi alla vet vad som gäller, säger Ulrika Eskilsson. ✱

FAKTA

Kund: Rosenbergsskolan, Tidaholms kommun
Antal elever: 500
Årskurs: F-6
Antal personal: 70
Yta: 7200 kvadratmeter på två plan
Färdigställt: Hösten 2020

Skolans ytor är väl eftertänkta och planerade för att stötta olika former av lärande. Här har *Space* förvaring placerats som ett hörn och försetts med mjuka sittplatser. *Vibe* ljudabsorberande skärm på hjul har försetts med en skrivtavla som även de yngre eleverna lätt rullar med sig dit de behöver.

”En fin miljö gör att både barn och personal känner sig mer uppskattade.”

3x produkter

Möbler som bidrar till god helhetsergonomi.

Stol *Xpect*

Soffa *Pio*

Förvaring med ljudabsorbent *Space*

Skala ner och bona om

Det traditionella klassrummet har sina poänger. Malin Valsö, psykolog och elevhälsokonsult, menar att det experimenteras för mycket med skolarkitektur.

TEXT: SALKA HALLSTRÖM FOTO: KARL NORDLUND

Från det tidiga 1900-talets bullriga korridorer till 2000-talets storskaliga landskap. Skolorna i Sverige dras med olika arkitektoniska brister, beroende på byggår. Så hur kan vi optimera dessa miljöer för trygghet, arbetsro och lärande? Om det skriver psykologerna Malin Valsö och Frida Malmberg i boken *Fysisk lärmiljö.*

– Den kom till när vi jobbade som skolpsykologer, och möttes av stökiga och röriga miljöer i skola efter skola, berättar Malin Valsö.

Samma år som boken släpptes, år 2019, började det pratas om skolbristen i landet och parollen ”tusen skolor på tio år” tog fäste i debatten.

– Det visste vi inte när vi skrev boken. Efter det har Boverket kommit med riktlinjer och man har börjat prata mer om den fysiska lärmiljön. I dag ser jag en skillnad ute på skolorna, till exempel att man mer sällan har distraherande glaspartier i klassrummen, säger Malin Valsö.

Vilka är de mest kritiska punkterna i dagens lärmiljöer?

– Vi har dels problemet att skolgårdarna krymper i storstäderna, men framför allt att man vill bygga stora skolenheter. Alltför stor skala för med sig att det relationella minskar, det blir också svårare att skapa rumslighet i utemiljön.

Vilka utmaningar har vi ärvt från historien?

– Skolorna från första hälften av 1900-talet har för trånga klassrum för dagens stora klasser, de saknar grupprum och korridorerna är bara korridorer. Ljudnivån kan vara chockerande. På 1950-talet byggde man dåligt med grupprum medan 1970-talsskolorna är svårorienterade, med så låg takhöjd att syret tar slut. Sedan har vi 2000-talsskolorna, med glasväggar som skapar distraktioner och öppna landskap där man får överblick men ingen tillhörighet. Där finns kopplingen till det digitala samhället, utan förråd eftersom alla skulle utgå från datorn. Det var ”här möts vi och kommunicerar och googlar”, ungefär. Arkitektoniska och pedagogiska ideal har styrt utvecklingen.

Hur borde vi tänka i stället?

– Innovativ arkitektur väcker uppmärksamhet, men man ska inte experimentera på elever. Att vara supertraditionell är inte så skadligt, alla gånger. Rektangulära rum är till exempel att föredra framför andra konstiga former. Det har en riktning framåt och möjliggör biositting, som ger bättre fokus. Möbleringen kan man variera för olika lärsituationer, och man kan ge tillgång till kompletterande lärmiljöer. Jag tycker att man kan ge arkitekturpriser till skolor när man utvärderat hur de fungerar, inte när de invigs.

Finns det insikter från den kognitions- och neuropsykologiska forskningen som visar hur den fysiska miljön påverkar elevernas lärande?

– Den generella utgångspunkten är att distraktioner, som kan vara visuella eller auditiva, stressar våra hjärnor. De försämrar kvaliteten på det vi producerar och ska därför minimeras. Rummen bör vara ombonade, men avskalade. Vi kan behöva visuella stöd, men de bör plockas fram först när de är aktuella. ✱

5x tips

Så kan du förbättra den fysiska lärmiljön.

1

Skärmar gör stor nytta. De ger god akustik och visuell avskärmning.

2

Satsa på ett bord eller en bänk per elev. De kan göras till tvåsitsbord vid behov.

3

Välj förvaring som har luckor eller fronter, så det inte blir rörigt.

4

Komplettera skrivtavlan med en mindre skrivtavla på sidan, för olika typer av information.

5

Yngre elever bör ha bänkar med lock, då blir det mindre spring.

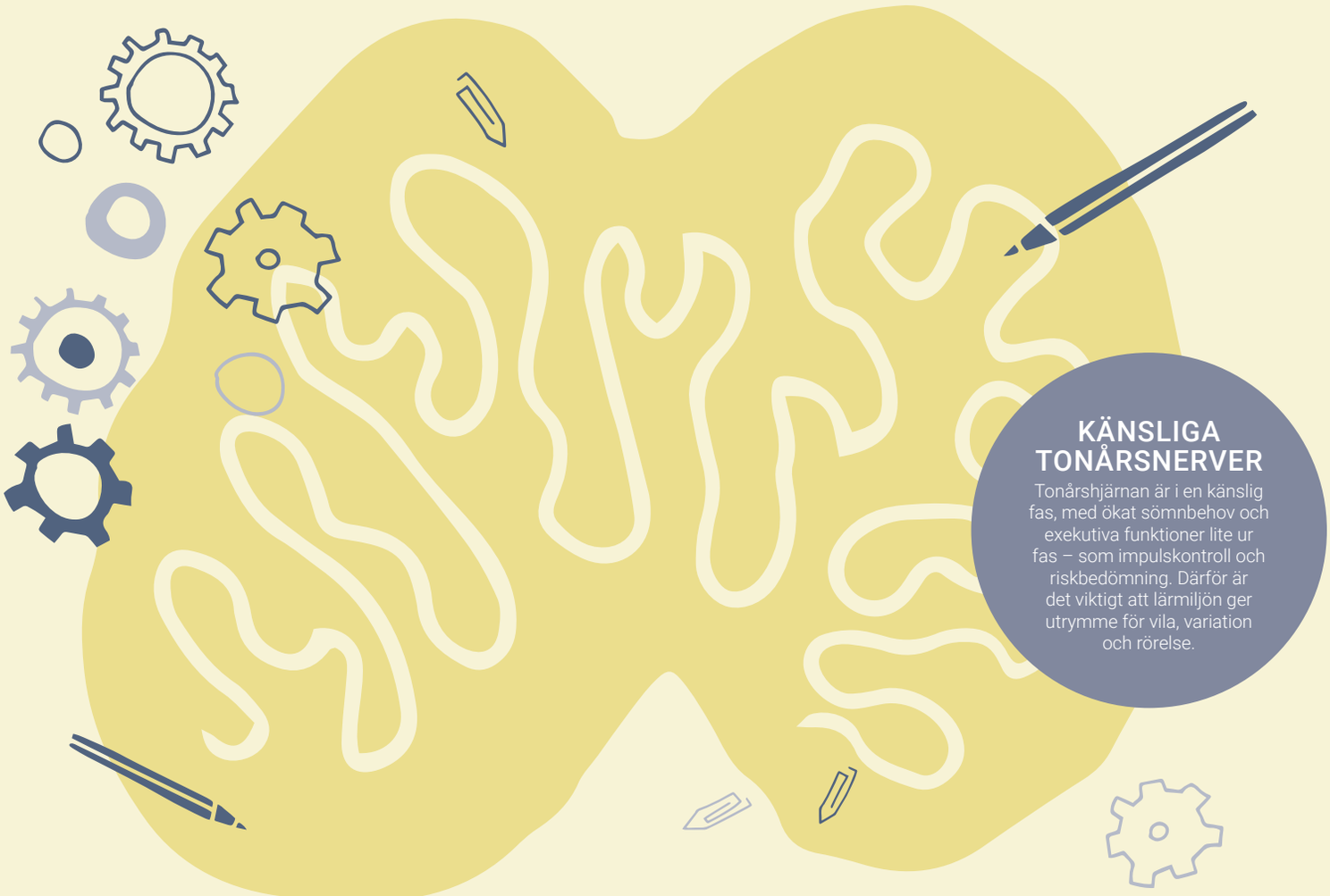

KÄNSLIGA TONÅRSNERVER

Tonårshjärnan är i en känslig fas, med ökat sömnbehov och exekutiva funktioner lite ur fas – som impulskontroll och riskbedömning. Därför är det viktigt att lärmiljön ger utrymme för vila, variation och rörelse.

Utveckling pågår

Rörelse, vila, trygghet. Hjärnan behöver mycket omsorg under uppväxtåren. Då är den nämligen som allra mest formbar – och känslig för intryck.

TEXT: SALKA HALLSTRÖM ILLUSTRATION: MAJA NORRBY

TikTok? Nej tack!

Ett antal forskare i världen har slagit fast att TikTok har samma effekt på den unga hjärnan som knark, en kemisk obalans som påverkar flertalet kognitiva funktioner negativt.

HJÄRNKRAFT

Rörelse gör oss gladare, smartare och mer fokuserade. Regelbunden fysisk aktivitet triggar i gång bildandet av hjärnceller och ökar mängden av viktiga signalsubstanser. Aerobisk träning, som löpning och simning, utvecklar även främre hippocampus och det spatiala minnet.

80

procent av hjärnans utveckling nås i tonåren. Den sista fasen infinner sig i 25–30-årsåldern, då pannloben – vårt ”beslutsfattarcentrum” – mognar.

1+1=3

Positiva möten är viktigt, inte minst för unga. Forskning visar att våra hjärnor blir synkroniserade när vi interagerar med varandra. När ”neural synkronisering” uppstår i en grupp indikerar det att samspelet blir bättre och att förståelsen mellan individerna ökar, något som kallas ”gruppkognition”.

TRYGG=SMART!

Att skapa trygga skolmiljöer är viktigt, inte minst för vår hjärna. För när hjärnan är trygg får den nämligen tillgång till alla funktioner i den smarta hjärnan vilket gör att vi blir kreativa och lösningsfokuserade.

STRESSA LAGOM!

När vi lär oss något bildar hjärnan nya nervceller, så kallad ”neurogenes”. För att det ska kunna ske får inte påslaget av stresshormonet kortisol vara för lågt, men inte heller för högt. Utsatthet i gruppen och sensorisk överbelastning är exempel på faktorer som får kortisolet att stiga och göra hjärnan mindre mottaglig.

NEUROPLASTICITET

Hjärnans förmåga att omstrukturera sig som respons på omvärlden kallas ”neuroplasticitet”, en process som är intensiv under uppväxten. Då är hjärnan som mest mottaglig och därför också extra sårbar för negativa intryck.

6 200

Ungefär så många ”tankespår” har vi dagligen, enligt en studie från Queen’s University i Ontario, Kanada.

Källor: Hjärnberikad, Keio University, Tokyo, Queen’s University, Kingston, Jyväskylä Universitet, Jyväskylä, National Institutes of Health, Maryland, Harvard Magazine.

Optimera lärmiljön: KULTUREN

1

Känn din kultur – människorna, arbetssättet och platsen.

2

Utveckla lärmiljöer demokratiskt genom involvering och kunskapsdelning.

3

Ställ frågor om vad som fungerar och inte fungerar, pedagogiskt och fysiskt.

4

Låt dig inte bländas av det nya. Identifiera och kartlägg faktiska behov.

5

Utgå från den pedagogiska idén och testa den praktiskt.

Tryggare kan ingen vara

Den bästa skolarkitekturen är trygg och dynamisk. Peter Lippmann, amerikansk arkitekt och forskare, berättar hur han skapar lärmiljöer utifrån forskning och moderna teorier. I sin senaste bok betonar han också vikten av ett multidisciplinärt arbetssätt.

TEXT: SALKA HALLSTRÖM FOTO: JOHANNA WALDEN

Förvaringen *Space Kids Corner* fungerar både som bokhylla och ett mysigt kryp in. Fåtöljen *Fields* med hög rygg ger individen sitt eget trygga utrymme.

Hur ser den optimala skolan ut? Den frågan har Peter Lippmann ägnat ett helt yrkesliv åt. Den amerikanske arkitekten och forskaren har designat och studerat skolmiljöer över hela världen, från USA och Japan till Sverige. Stockholmskommunerna Nacka och Huddinge, till exempel, har anlitat hans expertis till flera skolprojekt. Lippmann har också författat flera böcker i ämnet. 2023 släpptes *Creating Dynamic Spaces for Learning*, en evidensbaserad guide till gestaltning av lärmiljöer. Här fastställer Lippman att god skolarkitektur måste utgå från kopplingen mellan forskning, praktik och teori för att skapa dynamiska miljöer för lärande. Genom olika definierade miljöer ges en känsla för platsen.

– När vi analyserar lärmiljöer beaktar vi känslan i rummet, inklusive möblering, områden för elevarbete utanför klassrummen och lärar-elev-interaktioner. Placeringen av bord och stolar utvärderas – i rader eller grupper, centralt eller längs väggarna, förklarar han på videolänk från Perth, Australien, där han numera bor med sin familj.

Ett av Lippmanns signum är konceptet Trygga hörn, ett designelement som ger skydd och sikt.

– Trygga hörn säkerställer att eleverna känner sig trygga och bekväma. Det minskar också konkurrensen om studieplatser, vilket möjliggör ett bättre fokus. Man kan använda möbler för att skapa sådana hörn – eller bygga in dem i arkitekturen.

I den senaste boken skriver du om vikten av ett multidisciplinärt förhållningssätt. Berätta!

– Teori representerar principer för aktivitetsbaserad praxis – inte minst Vygotskijs läror. Forskning utforskar konceptet medan praktik ger insikt om hur platser fungerar, hur lärande sker och var människor befinner sig.

Vilka lärandeteorier hämtar du inspiration från?

– Framför allt Vygotskij och Dewey (förgrundsgestalter för den så kallade ”progressiva skolan” inom modern lärandeteori, red anm). Vygotskij betonade vikten av redskap eller artefakter, Dewey gav oss begreppet ”situerat lärande” (insikten om miljöns betydelse för kunskapsinhämtning). Tharp och Gallimores koncept för aktivitetsmiljöer har också stor betydelse.

Vilken roll spelar estetik?

– Det är viktigt. Vi behöver balans. Precis som ett rum kan vara överbelamrat med möbler kan det vara överbelamrat även visuellt. Vi måste designa dessa platser för dem som ska använda dem. För lek, arbete och lärande. Vi bör använda biofiliska lösningar, som att mixa trä med dova blå och gröna kulörer.

Hur föreställer du dig framtiden för skolarkitektur?

– Jag har hopp, det måste vi ha. Men jag blir frustrerad. Varför? Skolor jag har arbetat med tror att förändring bara kan ske om de har nya utrymmen. Arkitekter är generellt inte medvetna om forskningslitteraturen. Och vi ger utmärkelser till projekt när de är klara, i stället för att se hur de utvecklas.

Vad ger dig hopp?

– När jag ser ledningen arbeta med personalen, utreder och utvecklar en vision. När lärare delar med sig av sin praktiska kunskap. När byggnader omgestaltas för att bli dynamiska platser för lärande. När forskning integreras i design och praktik. Och när jag ser barn le och skratta på de platser de lär sig på. Det är fantastiskt. ✱

”Konceptet Trygga hörn ger elever skydd och sikt.”

Optimera lärmiljön: ARKITEKTUREN

1

Undersök de fysiska arkitektoniska möjligheterna i lärmiljön, så som väggar, golv och tak.

2

Undersök de mjuka arkitektoniska värdena så som trygghet, studiero och gemenskap.

3

När du väljer möbler, fråga dig hur, när och vem som kommer använda dem.

4

Använd möbler för att skapa miljöer för olika aktiviteter i klassrummen och kompletterande utrymmen.

5

Överbelamra inte klassrummen. Ge lärare och elever utrymme och möjlighet till interaktion.

Hälsosam rörelse

Bättre hälsa, koncentration och inkludering. Kinnarps har skapat en rad designlösningar som uppmuntrar till hälsosam rörelse.

TEXT: JOHANNA WALDEN FOTO: JESPER GEORGSSON

ELEVATE – LÄTTPLACERAT HÖJ- OCH SÄNKBART BORD

Elevate gör det möjligt för eleven att enkelt växla mellan att sitta och stå, bordet höjs och sänks med gasfjäder.

Höj- och sänkbara skrivbordet *Elevate*

ELEVSTOLAR SOM GYNNAR KONCENTRATIONEN

Att sitta behöver inte betyda sitta helt stilla! Stolar med mikrorörelser hjälper eleverna att hålla koncentrationen uppe längre.

XACT – ELEVENS KONTORSSTOL

Ergonomisk elevstol med justerbar höjd och sittdjup för perfekt arbetsställning, oavsett storlek eller ålder. Mekanismen Freefloat™ gör att sits och rygg rör sig med eleven, uppmuntrar till positiva mikrorörelser och hjälper till att hålla koncentrationen uppe.

Stol *Xact*

Stol *Xpect*

XPECT – MED INBYGGD RÖRELSE

Den flexande ryggen tillåter mikrorörelser och möjlighet att ändra position. En design som ger högre komfort och underlättar koncentrationen. Enkel att stapla och hänga upp, vilket bidrar till flexibilitet.

Det statiska sittandet borde höra historien till, särskilt i skolan. En studie, utförd på uppdrag av Kinnarps, visar att nästan hälften av alla elever i Sverige upplever att de sitter obekvämt. Arbetsställningar som är statiska och obekväma kan leda till allvarlig ohälsa. Man blir trött, skelettet blir svagare, musklerna förtvinar och ämnesomsättningen saktar ner. Det påverkar också koncentrationen negativt, och därmed förmågan till inlärning.

Att i stället uppmuntra till rörelse i lärmiljöer bidrar till såväl bättre hälsa som koncentration. Det handlar inte om att inreda med motionscyklar och gåband utan snarare om att skapa naturlig rörelse i lärmiljöns utformning och välja möbler som uppmuntrar till mikrorörelser. Anders Larsson, lärmiljöstrateg på Kinnarps, betonar att variation i inredningen inte bara ger bättre förutsättningar för fokus i inlärningen, utan också skapar inkludering.

– Lösningar som är anpassade för barn med särskilda behov gynnar ofta alla, men kom ihåg att olika barn lär sig bäst på olika sätt, säger han.

– En varierad och flexibel men enhetlig inredningslösning kan därför vara nyckeln till att ge alla elever trygghet och fokus. ✱

Anders Larsson

Balansboll *Boullee*

Pall *Plint*

Pall *Rocca*

AKTIVT MEN TYST SITTANDE

Möbler med inbyggd rörlighet gör det möjligt för eleven att ljudlöst vara i rörelse utan att störa sina kompisar.

Tillbaka till framtidens hållbara skola

Hösten 2017 slog Sjölunda skola i Lidköping upp dörrarna till sina nybyggda, innovativa och flexibla lärmiljöer. Sex år senare åkte vi tillbaka för att fråga rektorn Sofia Sabel Andersson hur de lyckats skapa en så långsiktigt hållbar skola och hur lärmiljöerna påverkar trivsel och studieresultat.

TEXT: DAVID BJÖRKLUND FOTO: NILS ODIER, DANIEL HUNDVEN-CLEMENTS

Rektor Sofia Sabel Andersson

När sa du att skolan byggdes? Sjölunda skolas rektor Sofia Sabel Andersson är van både vid de många nationella och internationella studiebesöken och den förvåning som väcks när besökarna inser att skolan med sina ljusa miljöer, mjuka textilmattor och klädda möbler faktiskt inte längre är helt ny. När skolan utformades arbetade hon nära den tidigare rektorn Elisabet Ingemarsson med allt från verksamhetsidé, rekrytering och inredning och hon har en tydlig bild av hur det blivit så bra.

– Nyckeln var att Elisabet hade en tydlig bild av vad hon ville med skolan. Under processen involverade vi sedan både personal och barn, analyserade våra behov och frågade oss vad vi skulle göra, hur vi skulle göra det och varför. Vi tog också allt steg för steg så vi hade möjlighet att testa och utvärdera de val vi gjorde utmed vägen, säger hon.

Redan tidigt i processen arbetade skolan tätt med Kinnarps, med blicken stadigt fäst på målet att den fysiska miljön alltid ska stötta den pedagogiska idéen och respektera varje individs förutsättningar och behov i sitt lärande.

– Vi var otroligt noga med att de som byggde, utformade och sökte sig hit som pedagoger skulle förstå skolans vision och dela vår syn att barnen här är kompetenta med en inneboende lust att lära och utvecklas. Då måste man våga ifrågasätta sina invanda sätt att arbeta och inse att dagens barn har nya sätt att lära. Det ställer krav både på pedagogiken och inredningen, eftersom de två hänger ihop, säger Sofia Sabel Andersson.

ÖVERTYGELSEN, SOM FORTFARANDE gäller, var att lösningarna måste anpassas efter dagens och morgondagens sätt att undervisa. Olika aktiviteter kräver olika miljöer, och alla barn lär sig på olika sätt. Några trivs med att jobba i grupp, andra behöver enskildhet, vissa vill stå vid ett högt bord, några ligger helst på en matta på golvet. Och lärandet händer inte bara i klassrummet, utan hela skolan behöver vara en lärmiljö.

– Vi är tydliga med att pedagogerna inte bara kan ställa upp en traditionell sittning och vara nöjda med det, utan måste reflektera över på vilket sätt de vill arbeta och hur de vill samspela med eleverna. Den fysiska miljön ska alltid hänga samman med idén om lärandet och jobba med barnen för att hjälpa dem att ta sig framåt. Ska vi arbeta enskilt eller

Rektorns tips

Lösningar som håller över tid.

1

För att skapa långsiktigt hållbara lärmiljöer, börja i en gemensam process med skolledning, pedagoger, elever, arkitekter och inredare. Sätt lärandet i centrum och fråga er vad, hur och varför ni ska inreda på ett visst sätt. Verksamhetsidén måste alltid komma före möblerna. Lämna utrymme för att testa och utvärdera utmed vägen. Och se till att hålla visionen levande genom till exempel samtal med eleverna och personalgruppen.

2

Skapa olika miljöer och sittmöjligheter för olika aktiviteter och lärstilar. Både i varje klassrum och i skolan som helhet. Barn lär sig på olika sätt och det är viktigt att skapa flexibilitet och variation. Vår erfarenhet är att sådana lösningar stimulerar lusten och kreativiteten, ger en ergonomisk skolmiljö och möter barnens behov på ett bättre sätt än traditionella klassrum. Bygg in flexibilitet för att enkelt kunna förändra och anpassa.

3

Våga välja klädda möbler. Det gör underverk för miljön genom att dämpa ljud, öka trivsel och skapa bättre studiero för eleverna. Den fysiska miljön ska stötta barnen i lärandet och då spelar också sådant som material och kulörer stor roll. Inkludera barnen i att ta ansvar för skolmiljön och förklara för dem varför det är viktigt. Närvarande vuxna gör att ni kan ta tag i saker direkt när de händer.

Pedagogerna

HUR STÖDJER DEN FYSISKA MILJÖN ERT ARBETE?

Ulrika Jahnstedt, förstelärare i svenska och so-ämnen
”Olika barn har olika förutsättningar och behov, så vår inredning med olika typer av flexibla lärmiljöer är oerhört värdefull i min undervisning. Planlösningarna och möblerna gör också att vi lärare alltid ser barnen, vilket både skapar större trygghet och bättre studieresultat.”

Emma Gustafsson, grundlärare i fritidshem och idrott
”Våra klädda möbler bidrar till en behaglig ljudnivå och de mjuka mattorna bildar ett slags tryggt rum i rummet där eleverna kan ligga ner och läsa eller skriva. Variationen är viktig så att eleverna kan välja om de till exempel vill sitta eller stå vid ett högt bord, eller hänga i en mjuk soffa eller fåtölj.”

SE MER FRÅN SJÖLUNDA SKOLA:

kollaborativt? Kan jag vara flexibel med de möbler jag har? Hur planerar jag miljön för ett framgångsrikt lärande? Man måste, kort sagt, ha en verksamhetsidé innan man möblerar, säger Sofia Sabel Andersson.

TONEN SLÅS AN redan i huvudentrén där en ljus och inbjudande aula i form av en gradäng välkomnar eleverna med värdeorden ”Laganda, Ansvar, Glädje”. Här kan man samlas i större eller mindre grupper, planerat eller spontant. I anslutning ligger biblioteket med flera mjuka sittmöjligheter, och direkt ovanför gradängen finns flera ytor för både enskilt arbete och gruppuppgifter. I varje klassrum finns möjligheten att välja plats efter behov och förutsättningar – till exempel om man vill sitta vid ett högt bord, hänga i en fåtölj eller ligga på en mjuk matta på golvet.

Tanken är också att klassrummen och andra ytor snabbt ska kunna möbleras om för undervisning i till exempel mindre grupper eller för projektarbete. För att stärka det flexibla arbetssättet har skolan också integrerat en avancerad digital lärmiljö i det dagliga arbetet.

– Vi menar att skolan måste förändras i takt med samhället och att en av våra uppgifter är att förbereda våra elever för ett framtida arbetsliv. Därför har vi breddat synsättet på skolmiljön och har blandat skolmöblerna med kontorsmöbler och mötesmöbler på ett sätt som passar både våra elever och pedagoger. Det är fascinerande att se hur barnen hittar nya sätt att sitta i till exempel en klädd loungefåtölj, säger Sofia Sabel Andersson.

DET ÄR EN SAK att skapa en skola som känns inspirerande och innovativ när den är ny, en annan att bevara den känslan och de värdena år efter år.

Vad är hemligheten bakom att Sjölunda skola lyckats så bra med det?

– Det är alltid en utmaning att hålla fast vid sin ursprungliga idé, särskilt som vi också blivit fler elever och pedagoger under de här åren. Ett enkelt svar på frågan är att vi gjorde rätt från början. Vi gjorde analysen, tog fram en vision, hade med tankarna på den fysiska miljön tidigt i arbetet och inkluderade både personalen och barnen i processen. Det ger bra förutsättningar för att skapa en långsiktigt hållbar verksamhet.

Men hur gör ni för att hålla visionen levande i vardagen?

– Många av oss som var med från början är fortfarande kvar. Personalomsättningen är låg eftersom många trivs här, det är en bra grundförutsättning. Men sedan måste vi också fortsätta att utvecklas och få med alla nya på tåget. Vi jobbar ständigt med att utvärdera verksamheten och skruvar på konceptet när det krävs. Det handlar om att jobba aktivt med personalgruppen, samtala mycket om våra värderingar, stötta varandra och undvika att göra klassrummen till isolerade öar. Här är alla barn allas ansvar.

Ni har valt att inreda med mycket klädda möbler, något som många skolor fortfarande tvekar inför. Hur kommer det sig?

– För oss är valet självklart. Klädda möbler ökar trivselfaktorn, så enkelt är det. De dämpar ljud, är sköna att sitta i, ser trevliga ut, ja, det finns massor av goda skäl. Eventuella problem tycker jag att man kan och ska hantera, istället för att välja bort inredning som faktiskt gör verksamheten bättre.

Era klädda möbler ser lika fräscha och nya ut som vid starten, vad är knepet?

– Det är egentligen inga konstigheter, det handlar om att få barnen att känna sig delaktiga, ta ansvar och förstå varför de fysiska miljöerna är viktiga. Vi ser till att inkludera dem, till exempel genom att städa tillsammans och prata om varför vi håller efter det vi har. Det är också viktigt att de vuxna är närvarande förebilder och visar att de ser eleverna och vad som händer i skolan. På så sätt kan vi ta tag i saker direkt när de händer.

Du säger att den fysiska miljön här stödjer lärandet, går det också att se i studieresultaten?

– Vi mäter trivsel och studiero och får goda resultat, så vi vet att våra elever och pedagoger mår bra och att de fysiska miljöerna är en starkt bidragande orsak. Sedan är det svårt att mäta exakt hur kunskapsnivån och inlärningen hänger ihop med den fysiska miljön. Våra flexibla och aktivitetsbaserade lösningar gör att vi kan anpassa undervisningen till olika situationer så att de stöder både barn och vuxna. För mig är det självklart att de fysiska miljöerna påverkar studieresultaten positivt. ✱

FAKTA

Kund: Sjölunda skola, Lidköpings kommun
Antal elever: cirka 300
Årskurs: F-6
Antal personal: 45
Yta: 6 500 m^2 på två plan
Färdigställt: Hösten 2017

Vilken är din favoritplats i skolan?

Lilly 7 år
”Biblioteket är min favoritplats! Här är det mysigt och man kan välja mellan flera olika möbler eller den mjuka mattan.”

Ivar 9 år
”Jag trivs bäst på min plats i klassrummet. Jag gillar att sitta nära fönstret och min stol är jätteskön!”

Ilse 11 år
”Min bästa plats är nog i de mjuka fåtöljerna som finns i våra klassrum. Där tycker jag om att sitta för det är bekvämt och jag kan fokusera.”

Flexibilitet – planera för olika lärsituationer

Genomtänkta och välplanerade inredningslösningar är flexibla och föränderliga över tid. Men vad innebär egentligen flexibilitet?

TEXT: JOHANNA WALDEN FOTO: MATTIAS HAMRÉN

Lärmiljöer som skapas idag ska hålla i flera decennier. Därför är det extra viktigt att tänka på hur man ska förbereda miljöerna för att de ska vara tillgängliga och fungera – både för nutida och framtida behov. En varierad inredning som enkelt går att flytta och anpassa för att på bästa sätt stötta olika lärsituationer och olika elevers behov ger en lösning som håller över tid. Stapelbara stolar och pallar, fällbara bord, förvaringslösningar, bord och avdelande skärmar med låsbara eller bromsningsbara hjul är några exempel på möbler som gör att ett rum snabbt kan förändras.

Klassrummets utformning behöver tillåta att man sömlöst kan växla mellan föreläsning, grupparbete, enskilt arbete, arbete två och två och diskussion – därför är en flexibel inredning extra viktig här. Men flexibilitet kan betyda många saker och vad man definierar som flexibelt kan skilja sig mellan olika verksamheter. Därför är det väldigt viktigt att man är överens i planeringen om vad det faktiskt är man behöver. En början till att reda ut begreppet flexibilitet är att se det i tre nivåer. Kom ihåg att oavsett vilken typ av flexibilitet man skapar är det också viktigt att man inreder med någon form av beständig inredning i rumsligheterna som ger trygghet och igenkänning. ✱

Tre nivåer av flexibilitet

Långsiktig flexibilitet

Det som kanske inte syns i den dagliga verksamheten, men som på lång sikt gör det möjligt att enkelt förändra, uppdatera, skala upp eller ned inredningen beroende på behov. Det kan handla om att man investerat i en inredning där man kan byta ut delar, klä om möbler eller på andra sätt förändra eller bygga på inredningslösningar.

Kortsiktig flexibilitet

Förutsättningar att efter behov kunna kombinera möbler från olika rum utan att skapa ett rörigt visuellt intryck, till exempel när man behöver skapa en tillfällig lärmiljö för ett speciellt projekt eller en årskurs.

Daglig flexibilitet

Möjlighet att enkelt dra isär, förflytta eller möblera om bord och stolar beroende på den lärsituation miljön ska stötta. Möjlighet att rulla med sig en skrivtavla till en annan plats, höja och sänka bord och stolar eller stapla pallar som för stunden inte används.

Ett hållbart klassrum är förberett för många olika lärsituationer

Genom att välja en flexibel inredning kan man utforma ett hållbart och framtidssäkrat klassrum. Här har samma klassrum på 60 kvm inretts på fyra olika sätt med samma uppsättning möbler, för att stödja olika lärsituationer.

Grupparbete

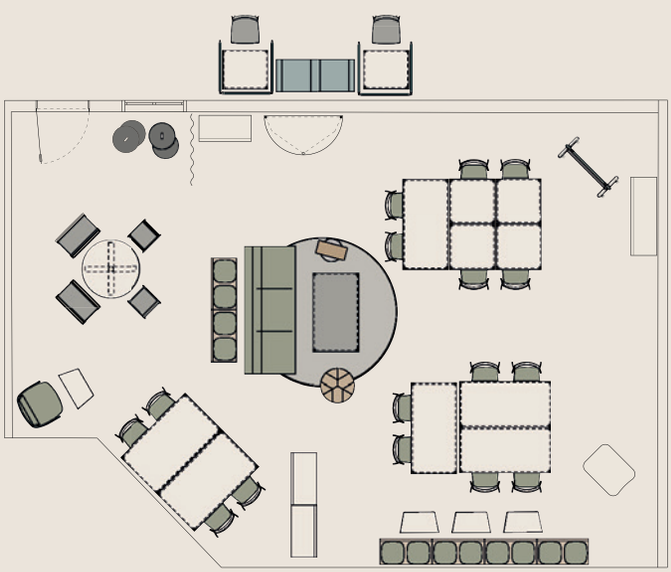

Diskussion

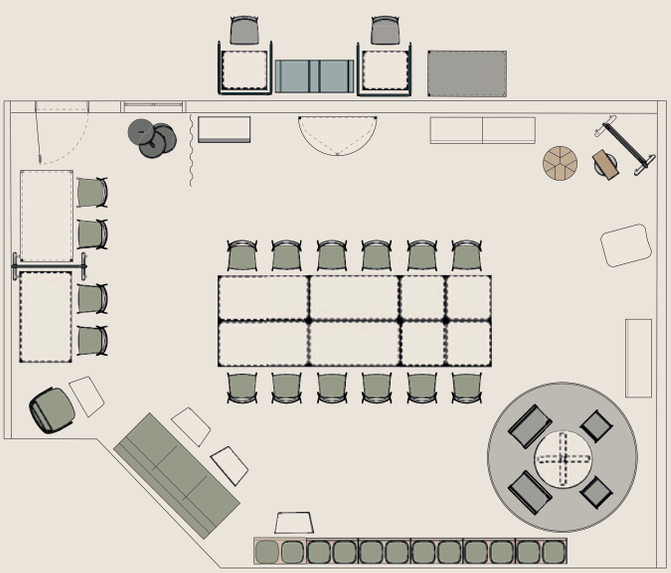

Föreläsning

Enskilt arbete/arbete två och två

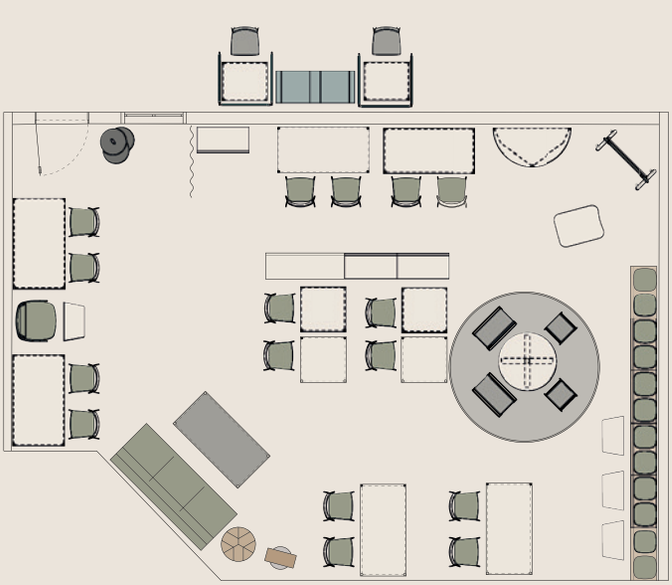

Flexibla nyckelspelare

SE OLIKA KOMBINATIONER AV ORIGO:

ORIGO

Genom att välja en bordsserie som enkelt kan möbleras i olika kombinationer skapar man förusättningar för variation. *Origo* finns i en mängd olika former och höjder för att passa alla behov. Bordsskivor med ljuddämpande egenskaper bidrar till bättre ljudmiljö. Hjul går att välja till för ytterligare flexibilitet.

XPECT

Omfamnande elevstol som ger eleven sitt eget utrymme och skapar trygghet i klassrummet. Den flexande ryggen uppmuntrar till rörelse och gör att man kan hålla koncentrationen uppe längre. Upphängningsbar för att underlätta vid städ och staplingsbar för yteffektivitet.

VIBE BORDSSKÄRM

Vibe bordsskärm är designat med ett klämfästet som inte gör någon åverkan på bordet. Skärmarna monteras lätt av och på där de behövs och skapar därmed flexibla och föränderliga miljöer.

CAP

Lättplacerad pall, inspirerad av den klassiska fingerborgen. Gör det enkelt att snabbt plocka fram extra sittplatser. Som tillval finns en staplingsvagn på hjul, anpassad för upp till tio pallar.

SPACE PULPET

Ståbord på hjul som är lätt för pedagogen att rulla med sig i rummet. Ger funktionell avlastningsyta och praktisk förvaring som finns nära till hands.

FIELDS

Fields fåtölj med hög rygg skapar en trygg plats för eleven. Det går enkelt att rikta sig mot olika delar av rummet med hjälp av snurrfunktionen.

Vagabond projektbord och Motus pallar på hjul gör det enkelt att skapa en projektplats var som helst i skolan.

VIBE

Serie golv-, vägg-, tak-, och bordsskärmar i olika storlekar och utföranden. Välj tillbehör som skriv-tavla, krokar, tidningsficka eller hyllor.

GINO

Serie soffor, fåtöljer och puffar i många olika modeller som går att välja med låsbara hjul för enkel förflyttning. Glipa mellan sits och rygg gör det lätt hålla rent.

SE OLIKA KOMBINATIONER AV GINO:

FOLDEX

Smarta, yteffektiva bord för föränderliga miljöer. Foldex är fällbart och går att ställa tätt i sidled för att snabbt ge åtkomst till golvyta när det behövs.

SPACE

Flexibel förvaring som också enkelt delar av en yta eller skapar ett hörn. Välj skrivtavla eller ljudabsorbent på baksidan.

På Omnes Education Vellfaux 2 i Paris kan elever arbeta bland grönska och stort insläpp av dagsljus.

SE MER FRÅN OMNES EDUCATION VELLEFAUX 2:

Helt naturligt

Hur ska vi inreda för att må bättre i lärmiljöer? Biofilisk design är svaret – en metod som handlar om att skapa rum med naturliga inslag, som solljus och grönska.

TEXT: JOHANNA WALDEN FOTO: ALEXIS PAOLI

Blomlåda *Grow*

Grönska gör oss lugnare, friskare och får oss att tänka bättre – även inomhus. Biofilisk design är namnet på en inredningsmetod som går ut på att låta naturen flytta in i våra byggda miljöer. Begreppet har funnits sedan 1960-talet, men har blivit allt viktigare inom arkitektur och inredning på senare tid. Från att ha varit något som ställs in sist på arbetsplatsen eller i lärmiljöer är grönska nu något som planeras in från början.

Att biofilisk design verkligen är välgörande har stöd i modern forskning. En studie* visar till exempel att dagsljus och utsikt har en enorm inverkan på den kognitiva utvecklingen och utbildningsresultat. Bland 2 593 grundskoleelever i Barcelona visade det sig att barn i skolor med mer grönska hade avsevärt bättre kognitiv utveckling under året.

– Kunskapen om hur naturen påverkar oss människor är en viktig del när vi utvecklar nya produkter, berättar Jenny Hörberg, Director Global Range & Design på Kinnarps.

Grow är ett sådant exempel. En blomlåda i flera olika utföranden som gör det enkelt att inreda med växter på kontor, i skolan eller i en vård- och omsorgsmiljö.

– Växter påverkar även akustiken i en miljö eftersom bladen i ett lövverk har en diffuserande effekt och reflekterar ljudvågorna åt olika håll. Det skapar behaglig ljudmiljö, säger Jenny Hörberg.

Som metod delas biofilisk design in i två delar, varav den första består av former som direkt speglar naturen. Här är vatten, dagsljus och just växter viktiga komponenter. De senare kan integreras i miljön på en mängd sinnrika sätt. I rumsavdelare, tak, väggar – eller i form av gröna oaser som bildar ombonade rum-i-rummet.

Även indirekta eller symboliska element kan användas för att uppnå naturkänsla. Som mönster, färger, bilder och filmer. Organiska former som motstår raka linjer och räta vinklar är typiska för biofilisk design.

Den andra dimensionen rör upplevelsen av platsen som helhet. Den upplevelsen tar vi förstås in med alla sinnen, inklusive känseln. Därför bör man även tänka på valet av material i inredningen, påpekar Christina Wiklund som är Colour, Material & Finish Manager på Kinnarps.

– Faner är exempelvis ett naturligt och taktilt material som upplevs varmt och mjukt vid beröring. Vi tycker helt enkelt om att ta i det och mår bra av att göra det. ✱

Tyg *Rustico 5512*

Tyg *Rustico 5578*

Tyg *Step Melange 5061*

Tyg *Velvety 6212*

6x biofiliska design-element

1

FÄRG
Jordnära färger, nära naturens egen skala, har en särskild effekt på vår förmåga till återhämtning.

2

SOLLJUS
Främjar vitalitet, hälsa och sömnkvalitet. Helst ska man aldrig vara mer än tre meter från ett fönster.

3

UTSIKT
Vi har en särskild preferens till utblickar, särskilt om de innehåller naturliga element och grönska.

4

NATURLIGA FORMER OCH MÖNSTER
Former som träd, blad, snäckor, spiraler, rörformer, ovaler, kupoler och valv har en positiv inverkan på oss.

5

SENSORISK VARIATION
Vår överlevnad har alltid krävt en hantering av alla sinnen. En sensorisk variation, till exempel olika typer av material och former, i innemiljön bidrar därför till välmående.

6

VÄXTER
Växter är grundläggande för vår existens. Att addera växter i den byggda miljön främjar trivsel, tillfredsställelse, välbefinnande och produktivitet.

* Proceedings of the National Academy of Sciences. 2015. Green spaces and cognitive development in primary schoolchildren.

Lugn i stormen

En del lider mer än andra av stök och otydlighet. Sven Bölte, en av världens främsta autismforskare, förklarar hur skolan kan bädda mjukare för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

TEXT: SALKA HALLSTRÖM FOTO: KARL NORDLUND

”Man får inte underskatta hur mycket som kan fallera när den fysiska lärmiljön inte fungerar.”

Var tionde svensk elev har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. ”NPF”, som det ofta kallas i skolvärlden, är samlingsnamnet för en rad tillstånd – bland annat adhd och autism. Eftersom NPF innebär ett annorlunda sätt att processa intryck ställer det särskilda krav på lärmiljön, inte minst den fysiska.

I Stockholm finns en av världens främsta forskare på området. Sven Bölte är professor i barn- och ungdomspsykiatrisk vetenskap samt föreståndare för Center of Neurodevelopmental Disorders (KIND) på Karolinska institutet. Nyligen släpptes en litteraturöversikt i ämnet där han var medförfattare, och han har också kopplats in som konsult när nya skolor ska byggas.

– Där har vi sett att neuropsykiatriska utmaningar inte finns med i sammanhanget. Man bygger med kroppsliga funktionshinder i åtanke, men inte för elever med osynliga kognitiva svårigheter – och de har ganska stora behov.

Vad är viktigt att tänka på när man NPF-anpassar lärmiljön?

– Jag brukar säga att det handlar om tre delar. Först har vi de sensoriska aspekterna att beakta, att miljön är sensoriskt lugn. Att det inte luktar, att ljud- och ljusförhållandena är bra. Det bör inte vara för mycket trängsel, speglingar, störande mönster eller material som man kan skada sig på.

Vilka åtgärder är bäst att vidta då?

– Ljud kan dämpas, förvaring kan användas för att gömma undan saker. Man kan försöka optimera ventilationen och undvika fluorescerande ljus. Och man kan erbjuda varierad mat, eftersom vi vet att många med NPF har specifika preferenser.

Och de andra delarna?

– Den andra delen handlar om att maximera den visuella styrningen. Visuell och akustisk tydlighet krävs för att eleverna ska kunna lokalisera sig, hitta rum och passa tider. Klockorna bör till exempel fungera och visa samma tid, skyltningen får gärna vara tydlig och enkel. Den tredje delen är att det måste finnas möjlighet att skärma av sig. På arbetsplatsen har vi ofta avskärmade, lugna hörn och det kan även elever behöva, också under rasterna. Många skulle ha fördel av att ha lugn under lunchen, och kunna dra sig undan när man äter sin mat.

Hur kan skolor och pedagoger skapa en inkluderande fysisk lärmiljö för alla barn?

– Även om det används bildstöd på många ställen tycker jag man kan bli bättre på det. Optisk ordning och reducering av synliga objekt är viktigt. Hitta en sittordning som fungerar för alla, och välj ljuddämpande material. Bristande tydlighet och starka sensoriska intryck i den fysiska lärmiljön frestar på uppmärksamheten och har kognitiva kostnader. Jag tror att man som neurotypisk lärare kan ha svårt att förstå hur extremt känslig en elev med NPF kan vara.

Vilka kan de kognitiva kostnaderna vara?

– Blir en elev störd av olika sensoriska intryck, samtidigt som det finns en bristande tydlighet i den fysiska lärmiljön, så kan det ta all kraft från studierna. De flesta med NPF har svårigheter med det vi kallar exekutiva funktioner – handlingsplanering, impulskontroll, flexibilitet och självreglering. Man får inte underskatta hur mycket som kan fallera när den fysiska lärmiljön inte fungerar. ✱

5x tips

Så NPF-anpassar du lärmiljön.

1

Enkla planlösningar, indelningar, viloutrymmen och zoner för specifika aktiviteter.

2

Genomtänkt placering av fönster, persienner och reglerbart ljus.

3

Ljudisolering och ljuddämpande material.

4

Neutral och enkel färgsättning samt diskreta mönster.

5

Flexibilitet och anpassning till allas unika behov.

Källa: Considerations of the built environment for autistic individuals, Bölte et al, 2022

case: voldsløkka-skolan

Möbler som skapar inkluderade miljöer. Flexibelt möblerat klassrum med bordet *Origo* i mindre storlek som enkelt går att kombinera på olika sätt. Ergonomiska elevstolen *Xact* är justerbar vilket ger varje elev en perfekt ergonomisk arbetsposition.

Lära för livet

I innovativa Voldsløkka-skolan i Oslo står lärandelust, gemenskap och hållbarhet i fokus.

TEXT: THERESE HULBERG FOTO: STINE ØSTBY

case: voldslokka-skolan

3x produkter

Möbler för hållbara och inkluderande miljöer.

Stol *Xact*

Soffa *Monolite*

Stol *Nilo*

Voldsløkka högstadium i stadsdelen Sagene i Oslo består dels av en ny byggnad och dels av den kulturminnesmärkta Heidenreich-byggnaden som har blivit varsamt renoverad. Skolan, med plats för 810 elever, har stort miljöfokus och byggdes som ett plushus med solceller på både tak och fasader. Projektet genomfördes av Oslobygg på uppdrag av skolförvaltningen i Oslo kommun och skolan slog upp portarna i augusti 2023.

Med skolans vision ”Vägen in i framtiden går genom meningsfulla aktiviteter som bidrar till lärandelust och gemenskap” följer en önskan om aktiva och nyfikna elever. Att uppmuntra dem till att bidra positivt till sina egna och andras liv och utveckla ett starkt engagemang för miljön och den egna framtiden. Utgångspunkten för inredningslösningarna var att de skulle stödja det sätt man ville bedriva undervisning på. Samtidigt skulle lösningarna vara tåliga, flexibla och hålla i många år. Det var också viktigt att bevara arkitekturen och byggnadens särdrag.

Man lade stor vikt vid att inredningslösningarna skulle vara flexibla och enkla att möblera om vid behov. Med utgångspunkt från visionen om att stimulera lärandelust och gemenskap var det viktigt att lösningarna enkelt skulle kunna förändras för att passa olika lärsituationer. Det var också viktigt med en god ergonomi där inredningen skulle uppmuntra eleverna till rörelse under dagen och inbjuda till att variera sina arbetspositioner. ✱

FAKTA

Kund: Voldsløkka-skolan
Plats: Oslo, Norge
Antal elever: 810
Yta: 14 000 m^2
Färdigställt: Augusti 2023

Cirkulärt = hållbart?

När blir en möbel cirkulär? Johanna Ljunggren, hållbarhetschef på Kinnarps, reder ut hur cirkulär ekonomi kan användas för en mer hållbar framtid.

TEXT: JOHANNA WALDEN FOTO: JESPER GEORGSSON

Cirkularitet är ett viktigt verktyg för att agera resurseffektivt men alltför ofta likställs begreppet automatiskt med hållbarhet. För att något ska vara hållbart på riktigt behöver det redan från början vara designat för att kunna användas över lång tid. Att exempelvis köpa ett klädesplagg, använda det en gång och sedan skänka vidare det eller att köra bilen långa sträckor för att komma till en återvinningsstation må vara cirkulärt men behöver inte alls betyda att det är hållbart. Johanna Ljunggren, hållbarhetschef på Kinnarps, reder ut hur cirkulär ekonomi kan användas för en mer hållbar framtid om den används på rätt sätt.

NÄR BLIR EN möbel cirkulär? Ska det definieras av att möbeln har haft flera ägare eller användare? Är det mest hållbara att en möbel har flera ägare under tio år eller är det att föredra att en och samma ägare vårdar och använder den i femton år? Det gäller att inte gå i fällan och förutsätta att man gjort ett hållbart val bara för att man valt en återbrukad inredning. Vi ser regelbundet krav i olika avtal och upphandlingar att en viss procent av den inredning man införskaffar ska vara återbrukad. Avsikten är god men räcker tyvärr inte hela vägen för att säkerställa hållbar användning av möbler. För att välja hållbart på riktigt krävs det att man tittar på en rad parametrar. Till att börja med är det viktigt att säkerställa att kvaliteten och materialet på den återbrukade inredningen håller för användning i den miljö den ska användas i. Var kommer möbeln ifrån? Vad innehåller den för material? Har den renoverats och på vilket sätt har det i så fall gjorts? Man behöver också titta på hur lång livslängd möbeln har kvar, kan den till exempel uppdateras, förnyas eller renoveras ytterligare när behov uppstår?

VIDARE BEHÖVER MAN ifrågasätta var möbeln är producerad och hur den transporteras. Kommer den emballeras med engångsmaterial och vilket drivmedel används för transporten? Utöver det bör man ta reda på om den som producerat eller renoverat möbeln gjort så under schysta arbetsvillkor, alltså ta hänsyn till den sociala hållbarheten.

För att man ska få en enhetlig inredning och harmonisk helhet gäller det också att man noggrant planerar för hur gammal och eventuell ny inredning ska fungera tillsammans och undvika en ”hela-havet-stormar-lösning” som inte bidrar till en hälsosam och trivsam arbetsmiljö. Sist men absolut inte minst så måste man även ställa krav kopplat till hållbarhet även på ny inredning man införskaffar. Detta är något som alltför ofta glöms bort! Ställ krav på att den nya inredningen ska vara producerad på ett hållbart sätt med giftfria material, att den är designad för att leva ett långt liv och är förberedd för att kunna uppdateras, förnyas eller renoveras när tiden kommer.

Kinnarps tillvägagångssätt för en hållbar cirkulär ekonomi börjar med lång livslängd. Ju längre livslängd en möbel har, desto lägre blir miljöpåverkan ur ett användningsperspektiv. Därför fokuserar vi på att skapa möbler med förutsättningar för ett långt liv. Kvalitet är avgörande för livslängden, så i den meningen är kvalitet också en hållbarhetsfråga.

Vi designar dessutom våra möbler för att de ska kunna renoveras och uppdateras för att ytterligare kunna förlänga livslängden när det behövs. Och vi har en rad tjänster för att hjälpa våra kunder att förlänga livet på inredningen i praktiken, till exempel genom inventering, möbeltvätt och uppdatering. Vi erbjuder också kvalitetssäkrade, cirkulerade möbler genom vår webshop. Vi har gjort det enkelt för våra kunder att göra hållbara val genom att samla alla våra cirkulära tjänster under ett koncept vi kallar Hållbar cirkularitet av Kinnarps. ✱

Hållbar cirkularitet
AV KINNARPS

Kinnarps cirkulära tjänster är samlade under ett koncept för hållbar cirkularitet. Varje ring symboliserar en nyckel för att välja hållbar inredning hela vägen.

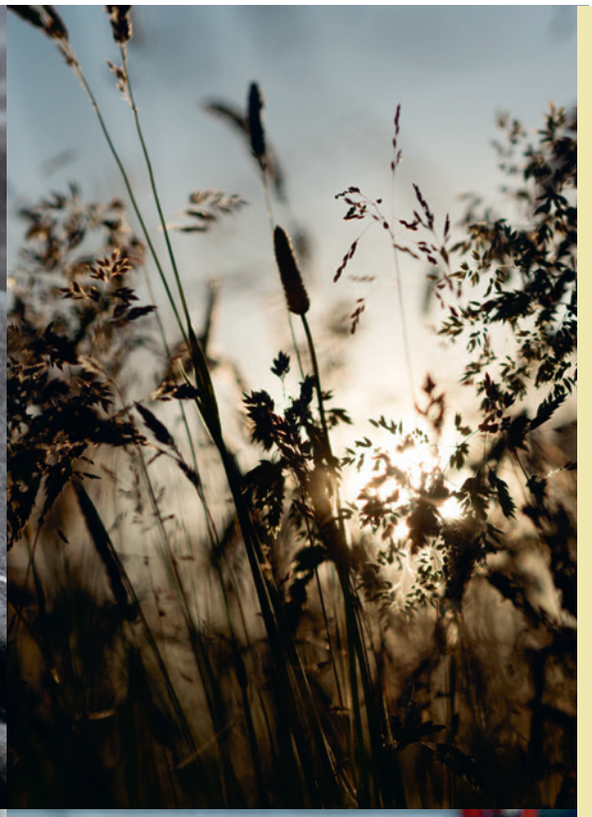

Johanna Ljunggren,
Hållbarhetschef på Kinnarps

”Ju längre livslängd en möbel har, desto lägre blir miljöpåverkan ur ett användnings-perspektiv. Därför fokuserar vi på att skapa möbler med förutsättningar för ett långt liv.”

9x tips

för att välja hållbart hela vägen

1

Kartlägg och analysera dina behov för en långsiktig lösning som passar din organisation.

2

Välj möbler som är designade för att kunna förnyas.

3

Titta efter miljömärkningar och certifieringar som till exempel FSC®, Möbelfakta och OEKO-TEX®.

4

Säkerställ kvalitet och säkerhet – genom till exempel Europastandarder.

5

Välj ändamålsenliga material och färger anpassade för dina miljöer.

6

Ifrågasätt hur och var dina möbler tillverkas.

7

Ta reda på hur möblerna transporteras och hur inredningen implementeras.

8

Välj utvärderingsparametrar med omsorg.

9

Ställ kvalitativa krav kopplat till hållbarhet både på nya och återbrukade möbler.

bakom kulisserna

Här genomgår stolen *Xpect* ett av många kvalitetstest i Kinnarps testlaboratorium.

Testlabbet

Att en stol inte välter eller går sönder ser alla som en självklarhet. Men resan till trygga möbler är lång och omfattar mycket noggrann testning och flitig dokumentation. Vi fick chansen att kika in bakom kulisserna på Kinnarps testlaboratorium för att se hur det går till.

TEXT: FIA FJELDE FOTO: JESPER GEORGSSON

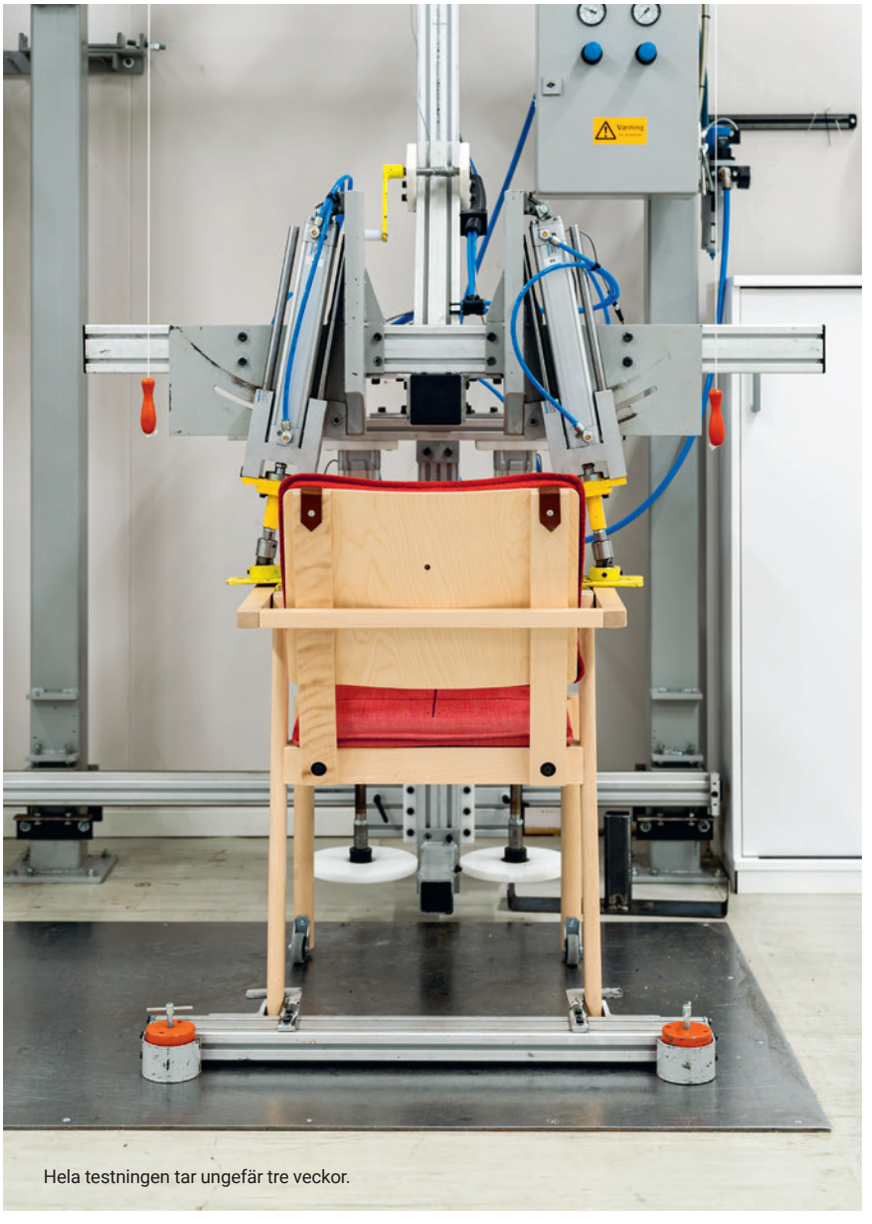

Hela testningen tar ungefär tre veckor.

”Labbet har 38 olika testmetoder inom möbelprovning och härigenom går cirka 300 produkter varje år.”

Det stod klart 1994, Kinnarps eget laboratorium för att testa möbler. Och ja, det ser ut som man tänker sig, som en fabrik ungefär med olika stationer och ett specifikt flöde. Man styr även temperatur och luftfuktighet i fabriken för att kunna testa ytan på möblerna. Men varför testar man möbler egentligen?

– Helt enkelt för att säkerställa att de uppfyller de krav som ställs på dem i form av säkerhet, hållfasthet och stabilitet, berättar Jörgen Nilsson som är Testing Manager. Om vi tar en stol som ska användas i offentlig miljö som exempel, så finns det specificerat vilka kraven är för just den typen av användning och hur man ska testa den.

Labbet har 38 olika testmetoder inom möbelprovning och härigenom går cirka 300 stolar, bord, soffor, fåtöljer, förvarings- och kontorsmöbler, varje år. Varje test börjar med dokumentering: vägning, mätning och fotografering.

– Om vi fortsätter att använda en stol som exempel så sätter vi oss i den och känner om det finns någon klämrisk eller något man kan skära sig på. Vi markerar sedan var vi ska göra våra tester och placerar den i maskinen för statiska belastningar, berättar Jörgen.

Sedan görs flera olika dynamiska belastningar varav den första är på sits och rygg under 100 000 cykler, det tar en vecka. Man testar även belastning vertikalt och i framkant, och beroende på vilken del det är finns det en specifik vikt och ett bestämt antal cykler som ska användas. Hela testningen tar ungefär tre veckor och ska motsvara en möbels livstid för en person med upp till 110 kilo i användarvikt.

– För att en möbel ska passera testet ska inget ha gått sönder, inga sprickor får finnas och självklart inte någon större deformation, funktionen ska finnas kvar att du ska kunna sitta och luta dig mot ryggen.

Som labbtekniker följer du dina produkter genom stationerna och kontrollerar kraven efter varje delmoment. När provningen sedan är klar skrivs en rapport till beställaren.

Hur ser utvecklingen ut kring test av möbler?

– Kravbilden är ju alltid densamma, att möblerna ska vara trygga, men hur man gör saker blir mer noggrant och tydligt hela tiden. Det här med klämrisk till exempel kan tyckas vara godtyckligt, men nu när det finns en beskriven metod för det är det lättare att bli mer konsekvent och säker i bedömningen.

Vad ligger i horisonten när det kommer till möbelstandard?

– Nu jobbar vi ju mycket med återbruk och standardutvecklingen kring det. Möblerna ska ju fortfarande vara lika säkra som de som tillverkas av nya material, och här pågår mycket arbete kring hur vi ska värdera den typen av möbler. Ett slags hållbarhetsarbete som känns spännande. ✱

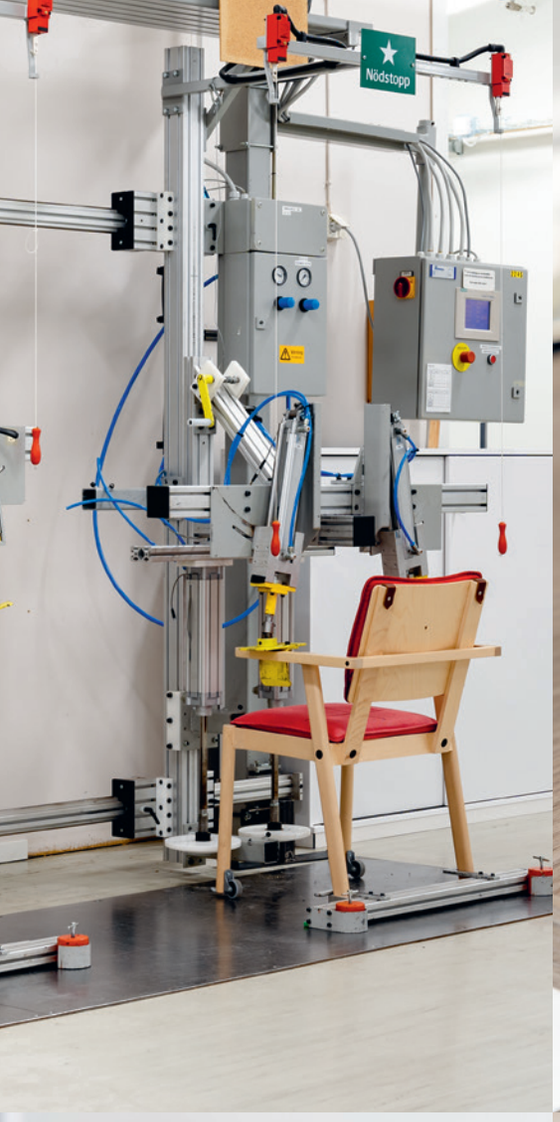

Att testa hållfasthet på ytor är extra viktigt på möbler i miljöer där det förekommer frekvent rengöring och desinfektion.

Jörgen Nilsson är Testing Manager på Kinnarps labb.

Lärmiljöer för modiga elever

Den fysiska miljön är avgörande för hur väl skolans vision och elevernas fulla potential kan förverkligas. Det säger Peter Heddelin, VD och en av grundarna av Amerikanska Gymnasiet. Han har hämtat inspiration till skolans lärmiljöer från ett långt och tätt samarbete med Kinnarps – med fokus på att förbereda studenterna på livet efter utbildningen.

TEXT: DAVID BJÖRKLUND FOTO: MATTIAS HAMREN

Peter Heddelin har lång erfarenhet från skolans värld, både från kommunala och privata verksamheter. När Amerikanska Gymnasiet grundades 2015 hade han och de andra initiativtagarna en tydlig vision av vad de ville skapa – en skola med studiero som formar kreativa och modiga elever för den moderna, globala arbetsmarknaden.

– Vi vill ta det bästa från den svenska skolan och kombinera det med sådant som den amerikanska skolan är bra på, bland annat att uppmuntra eleverna att tro på sig själva, våga tänka stort och gå utanför sin komfortzon. För att lyckas ställer vi höga krav på vår lärmiljö, säger han.

En sak som skolan lägger stor vikt vid är ”speech” och retorik, att tala inför andra och träna på att presentera kunskap eller idéer för sina kamrater. En annan är att ha tydliga och levande riktlinjer för vad som gäller kring tider, beteenden och förväntningar.

Med skolans eget uttryck för sina spelregler krävs det både ”ramar och kramar” för att skapa en lugn och trygg arbetsmiljö.

– De här värderingarna måste stödjas av den fysiska miljön, vi arbetar till exempel mycket med mjuka möbler, textilier och gröna växter för att stimulera till fokus och koncentration. Våra mätningar visar att 98 procent av eleverna på våra fem gymnasier upplever att de får studiero i skolan, säger Peter Heddelin.

EN ANNAN BÄRANDE idé är att lärmiljön ska vara varierad och anpassad till olika aktiviteter och behov. Under en skoldag sker många olika lärsituationer och den fysiska miljön ska stödja undervisning, inlärning, fokus och trygghet i samtliga. Den uppdelning i zoner som Amerikanska Gymnasiet använder är inspirerad av Kinnarps.

– Jag kom i kontakt med de här idéerna för länge sedan, säkert över tio år sedan, när jag lyssnade på en föreläsning som Kinnarps höll. De fastnade hos mig och jag har haft en dialog med Kinnarps kring de

FAKTA

Kund: Amerikanska Gymnasiet
Platser: Göteborg, Halmstad, Stockholm Stora Essingen, Stockholm Campus Frescati Hage, Uppsala
Totalyta: 16 000 m^2
Totalt antal elever: 1 415

”Man behöver kartlägga behoven, fråga sig vad man vill med verksamheten, formulera en vision och sedan involvera både personal och inredare i en dialog.”

här frågorna i många år. I grund och botten handlar det om att anpassa miljön till ett varierat lärande, eftersom det alltid ger bäst resultat, säger Peter Heddelin.

På Amerikanska Gymnasiet har detta landat i ett koncept som är indelat i fyra olika lärmiljöer – traditionellt klassrum, Active Learning Classroom (ALC), Homebase och Office. I det traditionella klassrummet undervisar läraren på ett mer klassiskt vis, men rummen är också utrustade med displayer och kameror så att lektionerna kan sändas till exempelvis elever som är hemma för sjukdom.

ALC är ett mer aktivt rum där eleverna är grupperade vid stationer med pedagogen i mitten. Möbleringen gör det lämpligt att jobba med gemensam problemlösning, debatter eller presentationer.

– Homebase är ett gemensamt arbetsrum för elever och lärare och kanske den miljö som är tydligast inspirerad av Kinnarps. Hit går eleverna både före, under och efter skoldagen för att arbeta. Och eftersom personalen är tillgänglig är det naturligt område för samarbete och frågor, säger Peter Heddelin.

TILL SIST FINNS också det som kallas Office som är mötesrum där den uttalade ambitionen är att efterlikna de miljöer som kommer att möta studenterna i arbetslivet. De kan bokas för lektioner som kräver grupprum, men blir också en

3x produkter

Möbler för innovativa lärmiljöer.

Stol *Leia*

Bord *Vagabond*

Soffa *Gino*

kreativ yta för projektering och planering efter skolans slut.

– Vi vill att våra elever ska ges möjlighet att träna förmågor och kunskaper som är efterfrågade på den framtida globala arbetsmarknaden, oavsett om de väljer att arbeta i Sverige eller utomlands, säger Peter Heddelin.

En särskild utmaning med att inreda Amerikanska Gymnasiets lokaler är att skolan finns på fem olika platser. Kultur och inredning ska återkomma på samtliga skolor. För att hålla ihop konceptet och underlätta processen har skolan haft en enda kontaktperson på Kinnarps som ansvarat för samtliga skolor.

– Det är viktigt för mig, vi jobbar tajt och har lärt känna varandra under många år så att vi kan bolla idéer och förslag på ett enkelt sätt. Jag vet vad vi vill åstadkomma och vilka visioner vi har, men vi måste ta hjälp av experter på inredning för att konkretisera och förverkliga våra mål, säger Peter Heddelin.

ANDERS LARSSON, LÄRMILJÖSTRATEG på Kinnarps, minns det första mötet med Peter Heddelin, flera år innan Amerikanska Gymnasiet föddes, och har följt skolans resa.

– Det är en verksamhet som lever sina värderingar varje dag och det är roligt att vi får vara medskapare till den fina verksamheten. Jag har besökt skolorna flera gånger och är alltid imponerad av hur väl visionen förverkligas. Tillsammans har vi skapat lösningar och miljöer som stöttar undervisning och inlärning på ett långsiktigt hållbart sätt, säger han.

Peter Heddelin tvekar inte att kalla den fysiska miljön för ett av skolans mest vitala och avgörande pedagogiska verktyg. Nyckeln till framgång, menar han, är att ta den insikten på allvar.

– Man behöver kartlägga behoven, fråga sig vad man vill med verksamheten, formulera en vision och sedan involvera både personal och inredare i en dialog. Jag vågar säga att inredningens utformning och design kan vara som natt och dag, beroende på vilka förutsättningar den ger elever och personal. Med Kinnarps hjälp ska vi fortsätta att vara bäst på att erbjuda en varierad och stimulerande lärmiljö. ✱

Next Education® Lärmiljöanalysen visar vägen

Kartlägg skolans unika behov och arbetsmönster. Det ger förutsättningar att nå den bästa och mest hållbara lösningen.

TEXT: ANNA BJÖRK FOTO: NILS ODIER, JESPER GEORGSSON

I en värld där utvecklingen ständigt accelererar och många olika behov och individer ska ges lika förutsättningar för ett optimerat lärande, ställs det allt högre krav på skolans fysiska miljö. Hur utformar man värdeskapande lärmiljöer där elever mår bra och hittar fokus och där skolpersonal ges förutsättningar att utföra sitt arbete på bästa sätt?

Kinnarps långa erfarenhet av arbetsplatsdesign visar att ett gediget förarbete skapar framgång. Nyckeln är att kartlägga skolans unika behov och arbetsmönster. Det ger förutsättningar att nå den bästa och mest hållbara lösningen. Genomtänkta och välplanerade lärmiljöer som möter både elever och skolpersonals behov främjar allt från fokus och inlärning till trygghet och välmående. En god och hållbar investering med andra ord. Vi kallar det för Next Education®.

KINNARPS GUIDAR

Fyra steg till er nästa lärmiljö

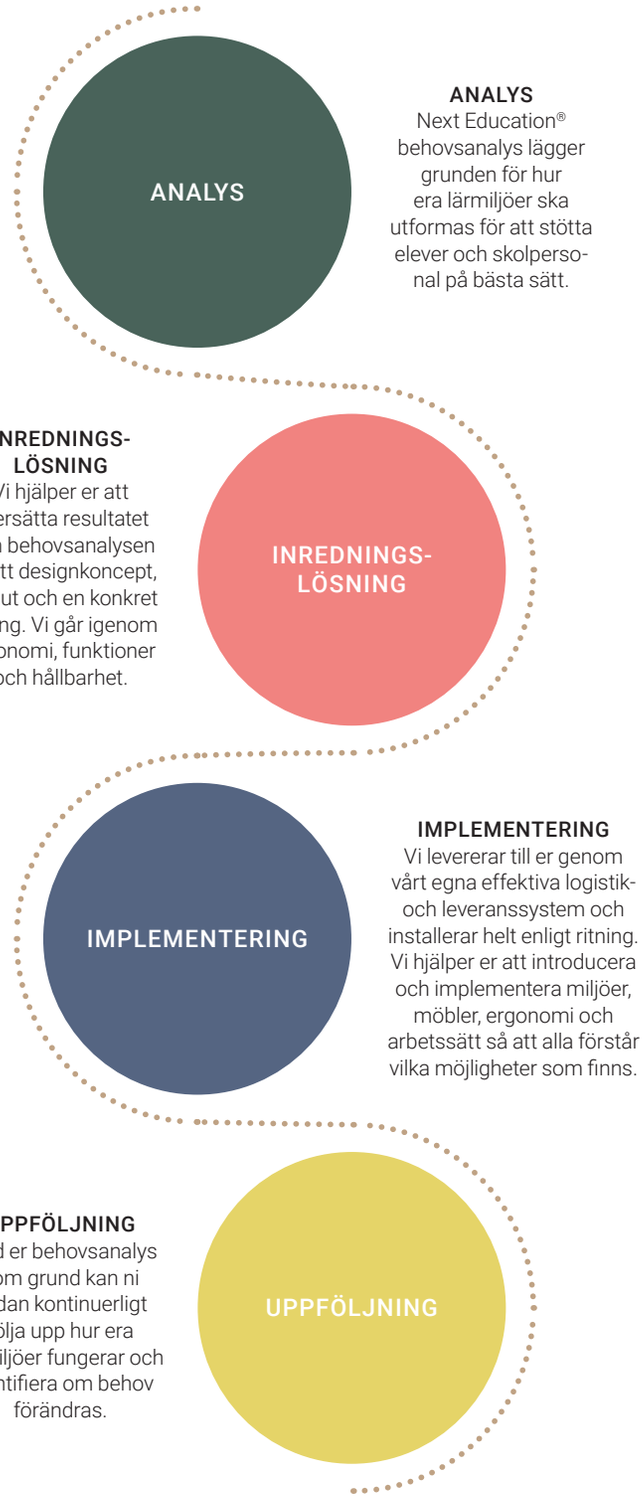

ANALYS
Next Education® behovsanalys lägger grunden för hur era lärmiljöer ska utformas för att stötta elever och skolpersonal på bästa sätt.

INREDNINGS-LÖSNING
Vi hjälper er att översätta resultatet från behovsanalysen till ett designkoncept, layout och en konkret ritning. Vi går igenom ergonomi, funktioner och hållbarhet.

IMPLEMENTERING
Vi levererar till er genom vårt egna effektiva logistik- och leveranssystem och installerar helt enligt ritning. Vi hjälper er att introducera och implementera miljöer, möbler, ergonomi och arbetssätt så att alla förstår vilka möjligheter som finns.

UPPFÖLJNING
Med er behovsanalys som grund kan ni sedan kontinuerligt följa upp hur era lärmiljöer fungerar och identifiera om behov förändras.

Henrik Axell,
Head of Workplace
Strategy Kinnarps

Förarbetet definerar slutresultatet

Henrik Axell berättar hur lärmiljöanalysen gör skillnad.

Hur länge har ni arbetat med Next Education®?

– Vi har arbetat med arbetsplatsanalyser för kontor sedan runt 2010. Med vårt verktyg Next Office® har vi utfört över 350 arbetsplatsanalyser. Vi har lärt oss massor, utvecklat vår metodik och finjusterat våra verktyg, och förstod tidigt att vi kunde applicera denna kunskap även i skolans värld. Att skapa en ny lärmiljö är en stor investering som ska hålla över tid – just därför är det extra viktigt att det blir rätt från början. Så 2018 tog vi vår samlade erfarenhet och lanserade Next Education®.

Vad gör just er lärmiljöanalys unik?

– Om jag ska peka på två saker: Tillgången av data som gör allting väldigt konkret för kunden. Genom våra verktyg identifierar och kartlägger vi behoven på ett metodiskt sätt så att ytan sedan kan optimeras för att stötta inlärning. Datan ger fakta och man slipper gissa, den gör det också lätt att jämföra ett ”före” och ett ”efter”. Den andra viktiga delen är att vi hjälper till att involvera personal, sakkunniga och elever på ett genomtänkt och strukturerat sätt i det förändringsarbete som det alltid är när man ska utforma skolmiljöer. Vi finns med hela vägen, stöttar och öppnar upp för nya idéer och tankar om hur den fysiska miljön kan utformas och användas för ett optimerat lärande. Vår uppgift är att inspirera och utmana. Ju tidigare vi kommer in i processen desto större chans att skolorna når sin vision och sitt mål. Att involvera personal och elever är en självklar del av vår kartläggning, men vi vill även träffa olika beslutsfattare i kommunen.

Varför är ett gediget förarbete så viktigt?

– Ju mer man vet vad man vill åstadkomma desto bättre blir ett projekt. Vi på Kinnarps har samarbetat med många skolor och lärt oss vad som funkar och inte och jobbar hela tiden parallellt med forskningen. Allra bäst blir det om man planerar byggnaden och inredningen parallellt, det handlar om allt från hur fönster och väggar är placerade till vilka material och färger man väljer. Viktigt är också att på ett tidigt stadium lyssna på de som faktiskt rör sig i miljöerna – eleverna och personalen!

Hur viktig är miljön för själva lärandet?

– Man brukar prata om tre pusselbitar som måste arbeta tillsammans för att en skolmiljö ska bli så bra som möjligt och ge förutsättningar för att varje elev ska nå sin fulla potential. Den fysiska miljön, som ju också kallas den tredje pedagogen, den pedagogiska och den sociala miljön. Haltar en av pusselbitarna blir de andra två lidande. Det handlar om att den fysiska miljön starkt kan bidra till att elever känner sig trygga, mår bra och har möjlighet att fokusera och ta in kunskap på bästa sätt. ✱

5x frågor

Frågor att fundera på vid utformning av skolmiljöer.

1

Stödjer lärmiljöerna trygghet och fokus på inlärning?

2

Uppmuntrar lärmiljöerna till samarbete?

3

Främjar miljöerna hälsa och välmående hos elever och skolpersonal?

4

Hur upplevs akustiken, ljuset och luften?

5

Är skolan utformad för olika arbetssätt och lärsituationer?

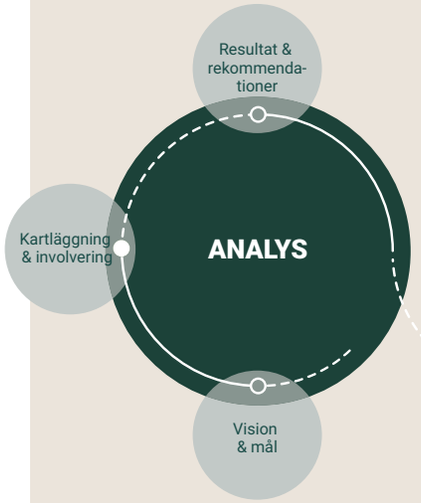

NEXT EDUCATION®

Next Education® hjälper skolor att samla in värdefull kunskap och data inför utformningen av nya lärmiljöer. Med särskilt utvecklade verktyg guidar våra erfarna lärmiljöstrateger ledningen och beslutsfattare i arbetet med vision, mål och ramverk för projektet.

Genom workshops, föreläsningar och en webbenkät kartlägger de sedan skolans behov och arbetsmönster samt involverar skolpersonal och elever på ett genomtänkt sätt. Allt för att öppna upp för nya idéer kring hur skolans fysiska miljö kan optimeras och användas för att på bästa sätt stötta dagliga aktiviteter. Analysen ger fakta, en gedigen kunskapsbas och ett kvalitativt underlag för hur skolan kan utformas för att bäst möta både elevers och personals behov.

KINNARPS GLOBAL MARKETING & COMMUNICATIONS / 8611380001 / 24/02 | ALL INFORMATION IS SUBJECT TO CHANGE